

PRZYCHODZIĆ (1646) *vb impf*

o jasne.

inf przychodzić (118). ◇ *praes 1 sg* przychodzę (53) [w tym zapis: -e (4)]. ◇ *2 sg* przychodzisz (9). ◇ *3 sg* przychodzi (713). ◇ *1 pl* przychodzimy (32), przychodzi(e)my (3), przychodzimy (2) *BielSat*, *BielSen*, przychodzi(e)m (2); -(e)my *KrowObr*, *KwiatKsiąż*; -(e)m *RejKup*; -imy : -(e)my : -(e)m *LubPs* (1:1), *SkarŻyw* (1:-:1). ◇ *2 pl* przychodzicie (3). ◇ *3 pl* przychodzą (293). ◇ *praet 2 sg m* przychodziłeś (1). ◇ *3 sg m* przychodził (76). *f* przychodziła (23). *n* przychodziło (59). ◇ *3 pl m pers* przychodzili (70). *m an* przychodzili (1) [*cum N pl: smoki*]. *subst* przychodziły (23), przychodzili [w tym: *m* (1), *n* (1)] *Leop* (2). ◇ *fut 2 sg m* przychodzisz będziesz (2). ◇ *3 sg m* przychodzisz będzie (1). *n* będzie przychodziło (2) *RejPos*, *RejZwierc*, przychodzisz będzie (1) *BibRadz*. ◇ *fut 2 pl m pers* przychodzicie będziecie (1). ◇ *3 pl m pers* będą przychodzić (1) *Leop*, przychodzicie będą (1) *RejPos*. *subst* przychodzicie będą (4) *BibRadz*, *RejPos*, *SarnStat* (2), będą przychodzicie (2) *FalZioł*, *WujNT*. ◇ *imp 2 sg* przychodź (3) *RejAp* (2), *WitosłLut*, przychodź (2) *Goski*, *BudBib*. ◇ *3 sg* niech, niechaj, niechajże przychodzi (7). ◇ *1 pl* przychodźmy (1). ◇ *2 pl* przychodźcie (3). ◇ *3 pl* niech, niechaj przychodzą (5). ◇ *con 3 sg m* by przychodził (10). *f* by przychodziła (5). *n* przychodziłoby, by przychodziło (26). ◇ *1 pl m pers* byśmy przychodzili (4), bychmy przychodzili (1) *RejPos*. ◇ *3 pl m pers* by przychodzili (11). *subst* by przychodziły (12). ◇ *con praet 1 sg m* bych był przychodził (2). *n* by było przychodziło (1). ◇ *part praes act* przychodząc (54), przychodząc (1) *Mącz*.

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI* (pięć z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Przybywać, zjawiać się w jakimś miejscu, pokonawszy jakąś drogę; w zasadzie w poziomie (w niektórych znac. B. element ruchu lub drogi ulegają zatarciu); venire Miech, HistAl, PolAnt, Vulg, Mącz, Modrz, Calep, JanStat, Cn; pervenire PolAnt, Modrz, Calep, JanStat, Cn; advenire HistAl, Vulg, Mącz, Modrz, Cn; accedere PolAnt, Modrz, Vulg; ventitare Mącz, Calep, Cn; ingredi PolAnt, Vulg; devenire Mącz, Cn; adire Calep, Cn; subvenire Miech; accessitare, convenire, succedere Vulg; intervenire, offerre Mącz; apparere, ascendere PolAnt; adesse, advolare, aggredi, obire Cn* (533) :

A. *Z podmiotem żywotnym (lub tak traktowanym)* (400) :

a. *O ludziach; w zasadzie lądem i pieszo, też wodą (wpław lub na czymś); w przypadku dłuższej drogi możliwe też: jadąc* (340) : *Ezop rzekł/ wżákęś mi kazał/ Abych iedno Mędrce puřczzał: Xánt mu/ tedy ci co przychodzili/ Mędrzy v ciebie nie byli. BierEz E2v, E2v; MiechGlab 87; KromRozm III E5; LubPs L4; álic wiele grzeřznikow y iáwnogrzeřńnikow/ przychodząc/ ádowali fie około Iezufá Leop Matth 9/10, Zach 1/21; oto [najmilszy mój] przychodzi íkacząc po gorách/ á íkokiem biejąc po pagorkách. BibRadz Cant 2/8, Ex 35/21, 2.Par 24/11, 2.Esdr 13/21, Luc 13/14, Act 19/18; BielKron 454; Venio, Przychodzę/ yáde/ yde. Mącz 480a; Vento, et Ventito, Vítáwicznie przychodzę/ przychodzę á przychodzę. Mącz 481a; Pace advenio et pacem ad vos affero, W pokoyu przychodzę y pokoy wam przinořę. Mącz 481b, [18]b, 123c, 213a, 266b, [267]a (16); RejAp 193 [2 r.]; RejPos 324; BudNT C7v; SkarŻyw 320; NiemObr 26; Calep 22b, 75a, 549a, 794a, 1109a, b; Sąć ízeć dni w ktorých ma być robiono: w te tedy przychodząc leczęcie íię: á nie w dzień íobotni. WujNT Luc 13/14; wżákóž íž mi íię vprzykrza tá wdowá/ vczynię íey ípráwiedliwoć/ áby ták závždy przychodząc nie frářowála íię. WujNT Luc 18/5; Haeretycy przychodzą w ímię Pána Chrířtuřowe. WujNT 281,*

Matth 26/60, Luc 13/7, 23/36, Ioann 3/23, Act 19/18, 28/9; SarnStat 519; Ale nieprzychodź fámá/ niech zaráz przy tobie Piękne Grátiiie będą WitosłLut A4; SkarKaz 41a. [Cf 1.B.a.β. »na pomoc przychodzić« BielKron 226v.]

przychodzić dla czego [= w jakim celu] (1): y ktemv przichodzyły dwa tatarzi z oczakowa dla odyłkywana czeladzy fwej LibLeg 11/107v.

przychodzić do kogo [= zwracając się w jakiejś sprawie lub rzadziej: w odwiedziny] (51): gdy częftokroć fludzy twey wyelmożności przychodząc do mnye [...] żądáli yżbych Polłkim piłmem nieco wybiyał. March¹ Wiet Av; BielŻyw 61; LibLeg 11/92; HistAl A2; MurzNT Ioann 10/41; KrowObr 83v; A co zalię poltronnych tu do nas przychodzi/ Bo wierz mi tá biefiádá żadnemu nie fzkodzi. RejWiz 67, 67; Leop Mar 10/14; Ná to ták odpowiedział Moizefz świekrowi fwemu/ Iz lud przychodzi do mnie rádząc fie Bogá. BibRadz Ex 18/15, Ex 18/16; do których [Amazonek] ná fwoy čás przychodzili Kánibałowie á płodzili fie fnimi BielKron 442; Wiele ludzi onego kráiu domnie przychodziło dżiwuiąc fie ciáłu białemu mnimáiąc áby fárbowáne było BielKron 451, 451v, 452v; OrzQuin Kv; czemu Pan niechciał sfępić do hárdego człowieká onego/ ácz był bárzo profzony: á do vbożuchnych nędzniczkw nie profzony fám przychodził RejPos 243v, 186v, 189, 240v; WujJud ktv, 71, 82; BudBib Ez 33/31 [2 r.]; á wżytek tłum przychodził do niego [do Jezusa] y náuczal ie. BudNT H2v, g4 marg, Gal 4/18; CzechRozm 257; ModrzBaz 10, 32; iefli kto przychodzi do was/ á tey náuki nie niešie: w dom go nie prymuyćie SkarŻyw 59; nietákíeć fą niewiálty Hebrejfkie iáko Egipłkie: vmieią ony famy fobie bábić/ á niżli przychodziem do nich/ rodzą. SkarŻyw 477, 99, 230, 453; [Anna Główczevska] przedtim za rozumu i zdrowia fposobnieyszego, przichodzila do siostry swey [...] i Szwagra swego [...], ázeby zaplaćili czástkę iey ZapKóscier 1581/21v; CzechEp 117; WujNT Matth 7/15, 19/14, Mar 1/45, Luc 6/47, 18/16 (9); Iáko yKánibáli/ gđzie Wartoman chodźil/ Polłá káżdego ziedli/ co do nich przychodził. KmitaSpit C4; Bo inni wżyćscy do Ianá przychodząc wyznawali grzechy fwoie SkarKaz 514b. Cf przychodzić po co do kogo.

przychodzić do czego [= w jakim celu] (3): KuczbKat 145; zkąd wiele ich [sędziów] ináčzey do fpraw odpráwowania nie przychodzili/ iedno po obiedzie nápełnieni y vpići SarnStat 785, 171.

przychodzić od kogo (1): Ab isto venio, Od tego przichodzę. Mącz 175b.

przychodzić k(u) komu (15): OpecŻyw 36; ForCnR A3v; A Iéfus przyzwáwłzy (marg) ich (-) dżiatki k fobie powiedziál/ Dopuřzczáicie dżiatkám przychodzić ku mnie MurzNT Luc 18/16; Goski A3; Mącz 481a; Tedy wiele paniąt ku krolowi przychodziło HistRzym 110v, [39], 73v, 74, 103; RejPos 183; Czego przychodził ten fzalenciec k tobie? BudBib 4.Reg 9/11, Ps 35/11[12]; Kto przychodzi ku mnie/ nigdy láknąc nie będzie. BudNT Ioann 6/35; WujNT Mar 2/13.

przychodzić między kogo (1): rzemieřłto będzie mogł [ten, kto sprzeciwił się rozkazaniu starszych] robić/ Ale potym żadnego w Cechu niemoże winowác/ áni do Cechu między Miřtrze przychodzić GroicPorz f4v.

przychodzić na co [= w jakim celu] (7): OpecŻyw 36; BYł ieden Krol wielmożny/ kthory był vřtáwił w fwym páńřtwie tę vřtáwę/ że ktożby kolwiek miał nagle vmržeć/ áby [...] thákowy wnetki obłoczył fie w czarne odzienie/ y ná fąd przychodził. HistRzym 93v; SkarŻyw 141; ReszList 186. Cf »na pomoc przychodzić«.

przychodzić po kogo (2): Powiádali nam íż Pielgrzymi náfzy Polfzczy/ íż częftokroć w nocy po nie przychodził ieden dobry człowiek/ z twarzą zákrytą *ReszHoz* 126; Iozeph po bráty fwoie nie przychodził *SkarKaz* 552a.

przychodzić po co do kogo (1): Ná ten czás mi fye mátká wáfnie vkazáá/ A ná ręku Orfzulę moię wdzięczną miáá. Iáka więc po páciorek do mnie przychodziá *KochTr* 20.

przychodzić przed kogo, przed obliczność czyjå (5): ále to [*Dawid*] przydał/ áby [*Abner*] przed obliczność iego nie przychodził/ áżby mu pirwey Michol przywiodł żonę pirwfzå *BielKron* 69; Nie przychodz przed Páná z proznemi rękómá. *BudBib Eccli* 35/4; *CzechRozm* 248v. Cf *przychodzić przed kogo ku czemu*.

przychodzić przed kogo ku czemu [= w jakim celu] (1): Ale kiedy Moizéfz przychodził przed Páná ku rozmowie/ zdeymował załtonę *BibRadz Ex* 34/34.

przychodzić z czym [= przynosząc coś] (9): a íż do wielkich panow z gołemi rękami przychodzić fye niegodzi *HistAl* A2; y miefzkał [*Mojżesz*] tám nad brzegiem z ludem fiedm dni/ z bębny/ s píszczákámí/ s trábámí/ przychodzili a ípiewáli *BielKron* 31, 449v, 451; *BudBib Eccli* 35/4; *ModrzBaz* 84; *SkarŻyw* 99; *Phil* E4 [2 r.].

przychodzić za kim (2): [*słowa Jana Chrzciciela*:] Zá mnå przychodzi muž/ ktory zacnieyfzy íeft niźli ia *LatHar* 532, 685.

przychodzić dokąd (45):

~ *w obręb, do środka* (34): Iakoż tego doznawamy bywaiąc na gorączofci fłoneczney, íż gdy w cien iaki przychodzimy [...], tedi fie człowiek ochładza wiatrem chłodnym á wilgotnym *GlabGad* G; a od poftanowienia y vmocnienia granicz abi potim kazdi swe wiedzacz swego vziwal a na czvdze nieprzychodził *LibLeg* 10/68v, 11/95; *GroicPorz* f4v; íako Ian fwięty on lud w Iordanie Rzece krzcíł/ ktory do niego ná pułtzå przychodził? *KrowObr* 83v; A fynowie Izráelfcy niechay iuż więcey nie przychodzą do Przybytku zgromádenia *BibRadz Num* 18/22; *BielKron* 39, 449v, 451v; *Mącz* 343a; y rofkazał [*król*] iå [*zapłatę*] dáć wfzytkim rowno wiernie prácuiącym w tey winnicy iego/ ták tym co do niey ráno przychodzą/ íako y tym co przed wieczorem. *RejPos* 61v; á ktorzi teź nierozważywfzy pirwey v íiebie ípraw o ktorych rádá ma być/ przychodzą do kołá rádneho/ [...] íi niechay wiedzå/ íż od Bogá słuźne karánie odniołå *ModrzBaz* 27, 26v, 27, 94v, 122v; Przetofz z wielką wiárå y ochotå tu przychodzmy: ábyfmy pátrząc ná ich [*świętych*] groby/ y ná ich zapłatę/ íkárby rozmáite zbierác mogli *SkarŻyw* 131, 15, 99, 184; *CzechEp* 83; *NiemObr* 42; *GórnRozm* Fv; A íż thá byłå vftáwå/ áby pod karániem ná gárdle żaden záíákåkolwiek przyczynå nie ímiał z broniå *in Concionem* przychodzić. *Phil* E4, E4; *SarnStat* 372, 783, 945. Cf »w dom [*czyj*] przychodzić«, »na miejsce przychodzić«.

w pobliże (11): Przychodzily pod zamek yego K.m. Zithomyerz Tatarowye Byalogrodzci *LibLeg* 11/96v; niektorzy teź przychodząc do oney rzeki á nie mogąc vciekác przez nię/ od przypádáíacych nieprzyacioł íå pobići. *HistAl* F4v; *BibRadz 4.Reg* 7/5; przychodząc thak ku ołtarzowi/ podawáli kfięża ony świåtości/ ktore niefli dwiemá kápłanom v ołtarzá *BielKron* 329; przychodzili ná brzeg oni ludzie wyfepni/ vkázuiąc przez znaki chcąc ínimi frymárki pożyteczne mieć. *BielKron* 447v; *RejZwierc* 202, 202v; V nas wíętfza częśc ludźi/ ábo do ogníå przychodzi tylko dźiwowác íię/ ábo zániedbawfzy domu fáfieckiego/ rzeczy fwe wynofzå. *ModrzBaz* 35v; Tám go [*św. Wilhelma*] náleźli

powinowáci ie⁸⁰: y przychodząc nád onę chałupkę/ częłto wołáli: coś ofzálał? *SkarŻyw* 166, 461; *SkarKaz* 41b. ~

przychodzić skąd (12): *OpecŻyw* 68v; *LibLeg* 11/92, 107v; dum cognatus hinc illinc veniret, Gdy ztąd y zonąd przichodził *Mącz* 165b, 78b, 231b; *HistRzym* [39]; *BudBib Eccle* 8/10; A z domow infzych części miaftá/ niech dwa przychodzą/ ieden z siekierą/ á drugi z wiądrem. *ModrzBaz* 84.

przychodzić którędy (3): Miáltecżko [*Turgoja*] chędogie/ z iedney łtrony ma gory/ z drugiey rzekę wielką a byłtrą/ ná kthorey nawy wielkie idą. Thą rzeką z Tyguru do Renu przychodzą. *BielKron* 283; *RejZwierc* 40v; kiedy [*Chrystusowe ciało*] przez zámknione vliczki [= *bramy*] do Apoštołow przychodziło? *WujJud* 71.

cum inf (9): Iełli też ktory z nich przychodził náviedząc mię/ tedy ku mnie kłamliwie mowił *BibRadz Ps* 41/7, *Ez* 45/45; Wiele ludzi wierzących przychodziło do Apoštołow/ wyznawác álbo łpowiádác łie y opowiádác vczynki łwoie. *WujJud* 82; *RejPosRozpr* c4v; *BudBib* 1.Par 7/22; *ModrzBaz* 35v, 54v; *WyprPl* A3; *SarnStat* 920.

Ze zdaniem celowym (3): *OpecŻyw* 36; [*Anna Głowczewska*] przedtim [...] przichodziła do siostry swey [...] i Szwagra swego [...], ażeby zapłaćili częstkę iey *ZapKościar* 1581/21v; Złodziey nie przychodzi iedno żeby kradł *WujNT Ioann* 10/10.

W przeciwstawieniu: »przychodzić ... odchodzić (*a. odchadzać*)« (3): *KrowObr* 159v; Bądż od tąd imię twe páni poćiefzenia ná známię thego/ áby włytycy ktorzyby przychodzili łmutni odchadzali záfie z wefelim. *HistRzym* 102v, 103.

W porównaniu (1): á nie dáymy łie nigdy vwodzić tym fáłefznym Prorokom iego [*łwiata*]/ ktorzy tąk do nas przychodzą iáko wilcy drapieżni *RejPos* 189.

Zwroty: »bosemi nogami, boso przychodzić« (1:1): że drudzy [*królowie*] bołemi nogami przychodzili łzukáiąc łáfki iey [*bestii, tj. papiestwa*] *RejAp* 144v; Bráctwá niktore z rożnych kráin Włofkiey źiemie boło do Rzymu przychodziły *ReszHoz* 127.

»w dom [*czyj*] przychodzić« (1): Tedy on niewierny Zyd zdraycá táiemnie w dom Theophilow przychodził mowiąc: [...] *SkarŻyw* 172.

»na [*które, jakie*] miejsce, do [*którego*] miejsca przychodzić« [*szyk zmienny*] (3:2): Sámi oni niech przychodzą/ miedzy ktoremi łprawá ieft/ do mieyfcá [*adveniant ... ad eum locum*] tego: ná ktorem niemáłż żadnego baczenia ná ofoby [*tj. do sądu*]. *ModrzBaz* 95; W tym wiele młodych ludzi przychodząc ná miejłce ono łromotne/ złe chući łwe y luboścí chćieli wypełnić *SkarŻyw* 69; *SarnStat* 152, 857, 871.

»na oczy [*czyje*] przychodzić« (2):*GórnDworz* S7v; przywiedli rzecz k temu/ iż ná łlubie z więźienia wyłzedł [*Skotnicki*]/ á przednywác miał łtronę/ ná oczy Krolewłkie/ áż przednawłzy/ nie przychodzić *WerGośc* 250.

»na pomoc, wspomozenie przychodzić« = *succurrere Mącz, Calep; in adiutorium advenire HistAl; auxiliari, subsidio venire, subvenire Calep* [*szyk zmienny*] (2:1): ieftefmy gotowi y byliłmy závždy/ ná włpomozenie wam przychodzić. *HistAl* E7v; Succurro, Włpomagam/ Podpomagam Przychodzę ná pomoc. *Mącz* 75a; *Calep* 1023a. [Cf też **B.a.β.**]

»z poselstwem przychodzić« (1): Gdybyśmy z nową nauką y z nowym poselstwem iako oni [apostołowie] przychodzili/ słufznieby się cudow v nas vpominąć mogli *SkarKaz* 241b.

»przychodzić na skargę« (1): Przychodził do nas na skargę z myśla naszego Andrinopolia poddani nasch na ymye Hadzymahmeth skarzacz sye na yednego Ormyanyna *LibLeg* 11/92.

Szeregi: »przyjeżdżać i przychodzić« (2): Item żaden [...] ná mieysce gdzie sądy będą spráwowané/ aby nie śmiał przyjeżdżać y przychodzić zbroynie *SarnStat* 857, 871.

»przychodzić a się stawić« (1): A wżakoż przychodzić/ á przede mną się stawicie [venistis et stetistis] w domu thym wktorym wzywaią imieniá mego *BibRadz Ier* 7/10.

»włazić a przychodzić« (1): A thákie iuz pímo wilki drapieźnemi zowie/ ktorzy nie drzwiami ále przez dách á dziurámi do tey świętey owczárniej Páńskiey włazą á przychodzą *RejZwierc* 40v.

»przychodzić i wracać« (1): Wiele ich przychodziło y wracało się: y nie mieli (vczniowie Páńscy z Pánem Iezufem) czáfu do iedzenia. *LatHar* 557.

»wychodzić i przychodzić« (1): Błogosłáwiony będziesz wychodząc y przychodząc. *KołakSzczęśl* B3v.

W przen [w tym bibl. Matth 7/15 7 r.] (8) : Toć są oni drapieźni Wilcy/ ktorzy w owtzym odzieniu przychodzą/ y owietzki Pána Krytułowe pożeraią. *KrowObr* 37, 60; *RejPos* 186v; *WujJud ktv*; Niech nieprzychodzi ku mnie nogá pyśná/ áni ręká niezboźnych niech mię nie rufza. *BudBib Ps* 35/11[12]; *NiemObr* 152; *WujNT Matth* 7/15, s. 31.

Przen (49) :

przychodzić do kogo (2): Ale Ian S. iako Orzeł wzlata wyfoko/ y przychodzi aż do łamego Oycá/ mówiąc: Ná początku było Słowo *WujNT* 300. *Cf przychodzić do kogo przez co*.

przychodzić do kogo przez co (1): ktorzy do Abráhámá/ przez wiarę w Chriftułá przychodzimy *CzechRozm* 103v.

przychodzić do czego (2): Lecź ten co prawdę miłue/ á w niey żywot swoy spráwuie/ temuć nic światłość nie szkodzi/ rad zázwdy do niey przychodzi. *ArtKanc* H18v; *WujNT Ioann* 3/21.

przychodzić k czemu (2): Bo káždy złości działájący/ nienayrzy światlá/ y nieprzychodzi k światłu *BudNT Ioann* 3/20, *Ioann* 3/21.

a) *O pojęciu traktowanym antropomorficznie [komu]* (1) : Kto chce światá wżywać/ miey łzczęćcie ná pieczy [...]. Ináczey ia [tj. szczęście] przychodzę człeku státecznemu/ Ináczey vbogyemu tákieź łzalonemu. *BielKom* D7v.

b) *O mistycznym przyjściu człowieka do Boga lub Jego poznawaniu* (41) : Chociaź tedy káżdego dnia wżytkich wzywa Pan Krytus przez sługi swoie: wżakże ich wiele nie przychodzi/ y mniáią że im náuki á ćwiczenia nie potrzebá. *RejPosRozpr* [c4]; *CzechRozm* 23v [3 r.].

przychodzić do kogo (33): A k nyemu się w fercoch swych práwie obracáli/ Bárzo ráno przychodząc do Bogá swoyego *LubPs* R6v; Kto przychodzi do mnie/ nie będzie łáknął *KrowObr* 190v, 11v, 79, 144v; *BibRadz Ioann* 14/6; *RejPos* 85v; *RejPosWiecz*² 92v [2 r.]; *KuczbKat* 380; Iź ieśli ludzie stárego Tełtámentu Bogá ználi/ y do niego przychodzili/ tedy teź pewnie y Pośrzedniká mieli *CzechRozm* 22, 12, 22 [4 r.], 22v, 23v [5 r.], 24 (16); *CzechEp* 141, 289; *WujNT Ioann* 6/35, 14/6; Nikt do

mnie nie przychodzi/ aż kogo Ociec moy pociągnie *SkarKaz* 347b, 547. Cf »drogą przychodzić«. Cf też 2.c. *CzechRozm* 174.

przychodzić ku komu (2): *KromRozm II* b3; Wólzelki kto fłyżał od Oycá/ y náuczyl fię/ przychodzi ku mnie. *WujNT Ioann* 6/45.

przychodzić przed kogo, przed oblicze czyje (2): Służcie Pánu z wefelem/ á przychodźcie przedeń z radością. *BibRadz Ps* 100/2; *LatHar* 61.

przychodzić przez kogo (20): Nikt nyepzychodzi ku Oycu [...] yedno przez myę. *KromRozm II* b3; *KrowObr* 11v; *BibRadz Ioann* 14/6; á Pośrzednik nie mogł infzy być iedno fyn Boży przez ktorego/ do Bogá przychodzili. *CzechRozm* 22, 12, 22 [2 r.], 22v, 23v [5 r.], 24 (14); *CzechEp* 141, 289; *WujNT Ioann* 14/6; *SkarKaz* 547.

przychodzić którędy (1): á ciężko im [niedowiarkom] przyftác do fzczyrey náuki Páná fwego/ gdyż ieft rofkofzniefza á poćiefzliwfa w niey drogá kędy mamy przychodzić do niego. *RejPos* 85v.

Zwrot: »[jaką] drogą [do kogo] przychodzić« (2): Y iedną drogą ludzie do niego [Pana] przychodzą. *CzechRozm* 173v marg, 173v.

α. *Zbliżać się idąc, nie osiągnąwszy jeszcze miejsca docelowego; appropinquare PolAnt; adventare Cn* (13) : rzekł fędzie^{mv} [...]. Oto widzę człowieka prętko biejącego [...]. Vsflyżawfzy to fędzia że iuż przychodził kazał poczekác. *HistRzym* 119v; Lecz gdy przychodząc był [syn] blisko domu/ vflyżał muzykę y tańce. *WujNT Luc* 15/25, *Luc* 9/42.

przychodzić ku czemu (5): Thedy fzedł Sámfon [...] do Támnythy/ á gdy przychodzili ku winnicom/ oto lwię zábieżáło mu rycząc. *BibRadz Iudic* 14/5, 2.Par 23/15; *RejPos* 81v. Cf Zwroty.

przychodzić dokąd (3): A gdy iuż przichodził do Egiptu/ rzekł Sárái żenie fwey [...] *BibRadz Gen* 12/11; *RejPos* 45, 348.

przychodzić skąd (1): A otho Saul przychodził z polá idąc zá woły/ y rzekł. [...] *Leop 1.Reg* 11/5.

Zwroty: »przychodzić blisko« [w tym: ku czemu (1)] [szyk zmienny] (2): A gdy fie odwieźli [zwolennicy Jezusa] iákoby ná pięć y dwádzieścia álbo trzydzieści ftáiánia/ vyźrzeli Iezufá chodzącego po morzu/ á iż przychodził blińko ku łodzi [proximum navi fieri]/ y polekáli fie. *Leop Ioann* 6/19; *SkarŻyw* 479.

»przychodzić ku miejscu [któremu]« (1): Tákże rownie y Lewitá gdy przychodził ku mieyfcu onemu [secundum locum veniens]/ á vyzrał go [ograbionego człowieka] z przeciwká/ minął. *BibRadz Luc* 10/32.

β. *Wracać* (8) : Venatu veniens, Przychodząc z polowania. *Mqcz* 483c.

W przeciwstawieniu: »wychodzić ... przychodzić« (1): Prózno z domu przededniém wychodziłf? Prózno mrokiem oftátnim przychodziłf *KochPs* 191.

Zwroty: »do domu przychodzić« (1): Y wzyęli Arkę Bożą/ ktorą nieśli dwa fynowie Heli/ bo iuż ociec ich nie widzyał/ ktorym ociec rzekł áby przez niey do domu nie przychodzili. *BielKron* 62v.

»na miejsca swoje, do miejsca przychodzić« (1:1): á záfię [cyganie] wrok ná thy mieyfcá fwoie roździelne zrotámi fwymi przychodzą *BielKron* 262, *BielSpr* 10.

»zaś (a. zasię), wzd przychodzić« (3:1): Revenio, Wracam fie/ zaś przichodzę. *Mqcz* 483b, 507b; *BielSpr* 10; Remigero pro remigro, revertor – wzd przichodze. *Calep* 909b.

γ. Stawiać się na wezwanie (2) : y mowię temu: Idź/ á idźie: á drugiemu/ Chodź: á przychodzi.
WujNT Matth 8/9, Luc 7/8.

b. O zwierzętach (bez użyć traktowanych antropomorficznie); tu też płynąc lub lecąc (11) : *MurzNT Luc 16/21; BibRadz Matth 13/32; ále kiedy wroście [ziarno]/ wietśze ieft ze włzech źioł ogrodnych: y sftawa fię drzewem/ ták iż przychodzą ptacy niebieſcy/ y mieſzkáią ná gáłázkách iego. WujNT Matth 13/32; ále y pſi przychodząc lizáli wrzody iego [Łazarza]. WujNT Luc 16/21; KmitaSpit A2.*

przychodzić do kogo (2): wielorybowie też y inſze ryby wielkie przychodziły do niego [*do Aleksandra*] *HistAl M5v; RejPos 161v.*

przychodzić ku czemu czym do czego (1): pothym przychodzi [*ryba*] ku wierzchowi rzeką do wody flodkiej *FalZioł IV 44c.*

przychodzić przeciw komu (1): począł [*Aleksander*] walczyć s ímoki y z węźmi ktorzy przeciw iemu okrutnie przychodzili *HistAl H6.*

przychodzić dokąd (2): *HistAl H6; Proſił tedy Cefarz Rábiná onego áby fie Lew wrocił ná zad á do Rzymá nie przychodził BielKron 463v.*

c. O istotach niematerialnych: w sposób nadprzyrodzony (tu możliwe wyobrażenie ruchu w pionie) (49) : Stawiali też przy onych ognífkach pudła [...] w ktorych kładli karmie [...], mniMaiąc aby duſze wmarłych [...] w noci przichodąc [!] mieli ieft to czo im tam przynaſzali. *MiechGlab [90]; A ktorzy przy drodze thoć íą ktorzy flucháią/ á potym przychodzi diabeł/ y wymuie flowo z ſercá ich Leop Luc 8/12, Matth 13/19, Apoc 22/7; BibRadz Mar 4/15, Luc 8/12; Abowiem przychodzi kfiążę tego fwiátá/ ále we mnie nic íwego nie naydzye. RejPos 143v; BudNT Apoc 3/11; Oto przychodzę rychło/ á zaplátá moiá zemną ieft WujNT Apoc 22/12, Mar 4/15, Luc 8/12, Apoc 22/7; SkarKaz 387b.*

przychodzić do kogo (2): *BudBib Dan 7/12; Do káźdego ktory flucha flowá kroleſtwá á nie rozumie/ przychodzi złofnik/ y porywa to co ieft wſiano w ſercu iego. WujNT Matth 13/19.*

przychodzić do czego [= wchodząc do środka, w granice czegoś] (1): duſzni nieprzyiacielé nie tilko do komory ale téż i do łoża iego [*Franciszka Spiery*] przychodzili *MurzHist Ov.*

przychodzić do czego [= w pobliże czegoś] (1): *MurzHist Ov cf przychodzić do czego [= wchodząc do środka, w granice czegoś].*

przychodzić do czego w co (1): A przetoż nie íámo wy íáło Chriſtuſowe iecie/ chociaż on żywie: ále y inſzych ludzi [...]. Potym/ iefli przychodzi do chlebá/ ábo w chleb/ ábo fie przemienia/ tedy zle czynią ktorzy iefzcze wieczerzey wzywáią *CzechRozm 265.*

przychodzić ku komu (1): Bo przychodził ku mnie nocy tey ániół Boży *BudNT Act 27/23.*

przychodzić na kogo (2): iefzcze ná nas ták chytry czárt nieprzychodził íáko ten *BielKron 420v [idem] WerGość 218.*

przychodzić dokąd (1): Przychodzi/ powiáda/ Pan do próżnego domu/ ſwiecką czćią ochędożonego/ y biorąc z łobą siedmi gorſzych niſzli íam/ w chodzi weń/ y tam mieſzka *SkarŻyw 36.*

przychodzić skąd (1): Z inſfymi ludźmi nye zówſe przebywa [*Duch Św.*]: Ale yáko pan Kryftus mowił/ gđzye chce dycha/ á nye wyemy z kąd przychodzi/ álbo do kąd idźye. *KromRozm II í4.*

W przeciwstawieniu: »przychodzić ... odchodzić« (1): Ná czas przychodzi [Duch Św.]/ ná czas odchodzi *KromRozm II* 14.

Zwrot: »przychodzić z obłoki, na obłokach, w obłokach« = *cum nubibus venire PolAnt* [szyk zmienny] (2:1:1): Teżem widział w widzeniu nocnym/ á oto iáko fyn człowieczy przychodził ná obłokách niebiełkich *BibRadz Dan 7/13; BudBib Dan 7/13; CzechRozm 124; á* oto przychodził w obłokách niebiełkich niektory iáko fyn człowieczy *CzechEp 299*.

α. O Bogu i świętych (zwykle aby pomóc, oświecić) (16) :

przychodzić do kogo (6): *GrzegRóżn N2*; ták y dziś w ludzyoch vbogiego á vniżonego łtanu/ przychodzi raczy [Pan] do swoich wiernych *RejPos 1*; Rozmyłłże łobie iáki to fyn á iáki to krolewic przychodzi do ciebie *RejPos 168, 345 [2 r.]*; Bez wátpienia do káżdego łwego Apołtołá/ y dziś do kogo chce/ á zwłáfczázá przy śmierci przychodzi Pan IEZVS. *SkarKaz 243a*.

przychodzić do czego (1): do kthorego [*serca wiernego człowieka*] łie Pan náłz: gdy/ iáko łyłzimy/ wierne być obaczy/ záváždy iáwnie łam raczy obiecowác przychodzi *RejPos 349v*.

przychodzić komu (2): Wefel łie coro Syon/ oto Krol twoy przychodzi tobie łpráwiedliwy. *KrowObr 180v; RejAp 120v*.

przychodzić k komu (2): *RejPos 127v*; KRyłte Krolu niebiełki/ ty k nam przychodzilz z swoiey łálki *ArtKanc E6v*.

przychodzić po kogo (2): Czynili [*lege: czyni-li*] to P. IEZVS káżdemu wiernemu łudze łwemu/ áby poń przychodził y brał go z łobá *SkarKaz 552a, 552a*.

przychodzić skąd (2): Otoć oblicze iego [Pana] łiełł łtráłzliwo/ twarz iego przychodzi od włchodu łłóncá. *BibRadz 4.Esdr 15/28; Is 30/27*.

W porównaniu (1): Oto ia przychodzę iáko złodziey. *RejAp 134*.

W przen (2) : A oto imię Páńłkie zdáleká przychodzi *BibRadz Is 30/27; 4.Esdr 15/28*.

β. O człowieku zmarłym (6) :

przychodzić do czego (1): Prawdziwie/ prawdziwie mowię wam/ że kto mowy moiey łłucha y wierzy onemu kto mię połłáł/ ma żywot wieczny/ y do łádu nie przychodzi/ ále przelzedł z łmierci do żywota. *BudNT Ioann 5/24*.

przychodzić na co (1): Y zátym tychże łię łáduw Bozkich boiác/ ná ktore vmárli przychodzą/ myłłim o łobie/ ábyłmy zgotowáli potrzeby łwoie. *SkarKaz 383a*.

przychodzić przez co [= z jakiego powodu] (2): Potomkom też przyłłoi/ áby onych ktorzi z tego łwiátá łchodzą/ prowadzili [...] vczyńkami z miłłóci pochodzącemi/ przez ktore przychodzą łudzie do Krolełtwá niebiełkiego. *ModrzBaz [38]; VotSzl A4*.

przychodzić dokąd (4): *RejWiz 116; ModrzBaz [38]*; iż dułze zmarłych łudzi/ przed zmartwychwłtaniem do niebá nie przychodzą/ [...] ále ná ołobnym náznáczonym mieyłcu zátzymáne łá *ReszPrz 90; VotSzl A4*.

B. Z podmiotem nieżywołnym; deferre Modrz, JanStat; perferre Modrz; educere PolAnt; afferre JanStat (133) :

a. O przedmiotach (30) :

α. *Którym nadano ruch* (7) : Tenże [hetman] też/ gdi go Iłzpan/ czyfity mąż ieden/ vpominał/ áby nie ftał ná iákimśi mieyfcu/ gdzie częfsto przychodziły kule/ powiedział. [...] *GórnDworz* Q6v.

αα. *O pojazdach [dokąd]* (1) : Okręthy gdy przychodzą nad onę gorę w ktorey ieft then kamień Magnes/ thedy czokolwiek żelaza będzie miał w łobie on okręt [...] *FalZioł* IV 55c.

ββ. *O ciałach niebieskich* (5) : A kto chce porozumić/ [...] iáko dzień blisko: niech ma pilné oko Ná znaki/ kiedy wzgóre wynikáią z dołu/ Bo Słónce ząwždy z iednym przychodzi poľpołu *KochPhaen* 20.

przychodzić k(u) czemu (4): *MiechGlab* *3v; A Inadz porufzon Soliman ftey przyczyny/ iż then rok przychodzą kłobie plánethy nawyżfłfe *BielKron* 332, 295; fłoncze ktore [...] przychodzi lecie ku naiwyżfłszemu znákowi *GórnDworz* Ll5v.

β. *O przedmiotach wymagających transportu, zwłaszcza towarach* (23) : Izali świecę przynofzą (*marg*) świecá przychodzi [...] (-) áby ią ftawiano pod korcem/ ábo pod łozem? *WujNT* Mar 4/21.

przychodzić do kogo skąd (6): Ten owoc [*tamarynda*] z Włoch do nas przichodzi *FalZioł* III 6a; *BielKron* 226, 278; Ex remotissimis insulis aromata hic quaedam advehuntur, Z dálekich ftrón korzenie do nas przichodzi. *Mącz* 235a, 313d; Zową ią [*gąbkę*] Morfka/ iż z zamorza przychodzi do nas *SienLek* Xxx4v.

przychodzić k komu (1): Tygurynowie y Berniánie z nowu zączęli walkę z piącią wśi/ ktorym wliánom zámknęli drogę yż knim żywność przychodzić niemogła *BielKron* 210.

przychodzić dokąd (5): Też ná tym wyfłpie [*Zailon*] fą owoce rofkoźne/ ktore tu nigdy nie przychodzą. *BielKron* 268v; z Indyey/ s Perfyey/ z Arábiey/ z Egiptu/ y z infzych kráin tám [*do Adenu*] kupie przychodzą *BielKron* 457v, 278, 294; *SarnStat* 273.

przychodzić skąd (14): To kadzidło kthore z Indijey przychodzi iefth nalepfze *FalZioł* III 32d; A oná ofiárá ták od was przyimowána będzie/ iáko zboże z boifká ábo co przychodzi od pełney práfy. *BibRadz* Num 18/27; *BielKron* 293, 294, 457v, 462; *Mącz* 240a; Kámień migdałów/ które z Gdańfká przychodzą/ zá pułkopy. *SarnStat* 274. Cf *przychodzić do kogo skąd*.

przychodzić którędy (2): tą rzeką [*Pulizachnis*] wielkie kupie tám [*do miasta Kambalu*] przychodzą. *BielKron* 269, 286.

Zwroty: »[komu] na pomoc przychodzić« (1): Rořkazáli tedy Ewángelikowie [...] Schertelinowi Hethmanowi/ áby ciągnął z woyskiem w gory/ á zamknął w gorách ten lud Rzymfki/ iákoby im ná pomoc nic nieprzychodziło/ áni lud/ áni żywność. *BielKron* 226v.

»[komu] przez ręce przychodzić« (1): Tákże y wżem krolom Chyttheyfkim y Arámřkim przez ich [*kupców*] ręce przychodziły [*konie*]. *BudBib* 3.Reg 10/29.

αα. *O listach* (1) : Thym czáfem gdy fie Krol gothował/ lifthy częfte przychodzą/ że fie iuz ku Biáłogrodowi Turek przybliża *BielKron* 305v. [Cf też **d.** *Mącz* 123d.]

b. *O zjawiskach fizycznych* (17) : Kiedy chmury przychodzą/ tedy wątpliwie z wieczorá może [*urzędnik*] robotę nákazác *GostGosp* 36.

przychodzić do czego (3): *FalZioł* V 26; *GlabGad* C8v; Celerius ista ad nasum veniunt, Prętko przichodzą do nofá/ to yeft/ wnet fie dáyać czuć. *Mącz* 480b. Cf »przychodzić do uszu«.

przychodzić od kogo skąd (1): Z połnocy złoto [tj. *blask światłości a. tęcza*] przychodzi od Bogá ftráfznego chwałą. *BudBib Iob 37/22*.

przychodzić komu z czego (1): A w teyći fie tho on [Bóg] wonności kochał/ [...] kthora mu przychodziłá z onych ofiar ze krwie vczynionych *RejPos 104*.

przychodzić skąd (4): y głos iego [*ducha*] słýfzyfz/ ále niewyeż fkd przychodzi *RejPos 151v*; Z południa przychodzi wicher/ á z pułnocy zimno. *BudBib Iob 37/9*; *WujNT Ioann 3/8*. Cf *przychodzić od kogo skąd*.

Zwrot: »przychodzić na oczy, przed oczy« = *być widzianym* [*szyk zmienny*] (1:1): Wiele roskófznych rzeczy przed náfze oczy przychodzi [*visui nostro occurrunt*] *HistAl K3v*; *Observatur species in somnis*, Ták fie zdá we śnie/ álbo przichodzi ná oczy poftác nieyáka we śnie. *Mącz 488b*.

»przychodzić do uszu [*czyich*]« (1): Coż tho ieft zá wrzałk bydlá ktory przychodzi do vfzu moich [*balatus pecorum horum in auribus meis*]? *BibRadz 1.Reg 15/14*.

Przen (1) :

Zwrot: »do [*czyich*] uszu przychodzić« (1): O nędzny nędzniku ktori żeś kolwiek ieft/ iż do twoich vfzu iáwnie á iálnie przychodzi to záłofne kołátanie Páná twego/ á thy áni głófu iego słýfzeć/ áni tey nędzney forti fwoiey iemu otworzyć chceż. *RejAp 45v*.

a. *O wodzie, zwłaszcza powodzi* (5) : I trzebá Vpułty dobrze opátrzonéy/ y fzerokiéy/ iákoś świádóm iakié tám wody przychodzą y iáko prędko. *Strum L2, D3*.

przychodzić dokąd (2): Tu iuż zoftáwmy zawiérkę w iednéy mierze/ ábowiem u Stáwu do którego nie przychodzi wodá zbytńia/ tedy ták dofyć. *Strum D4, L2*.

W przeciwstawieniu: »uchodzić ... przychodzić« (1): Gościnna wodá/ tedy vchodzi: y fpól/ która przychodzi/ mętna/ bróni Stáwu od ná mukenia [*lege: namulenia*]. *Strum Nv*.

c. *O zjawiskach zwiqzanych z fizjologią* (6) :

przychodzić do czego (2): wízakoż wzdy zwierzęta takowe nic nie widzą na ten czas, abowiem duchy patrzenia nie przichodzą do oczu *GlabGad L3, B5v*.

przychodzić na co (2): *FalZioł V 38v* cf *przychodzić komu na co w co*; *FalZioł V 81* cf *Zwrot*.

przychodzić komu na co w co (1): CZęfto kroć ciężki kałzel/ y płynienie wilkości flegmiłthych z głowy dzieciom na pierfi y w nos przychodzi. *FalZioł V 38v*.

przychodzić skąd (4): *FalZioł V 38v*; Czemu ludzie nie ktorzi mając iafne oczy nic nie widzą. (–) Przichodzi to dla zatkania y zakażenia żył przy mozgu w czele, przez ktore moc wzroku od mozgu do oczu przychodzić nie może. *GlabGad B5v*; A wízákże też śmrod vfny z nołá przychodzi/ co lekárftwem odgániác trzebá *SienLek 74v*. Cf *przychodzić skąd dokąd*.

przychodzić skąd dokąd (1): Druga [*przyczyna, dlaczego język ma pory*] aby fliny á wilgoti po ięziku od płuc do vft przichodziły *GlabGad C4v*.

Zwrot: »na [*jakie*] miestce przychodzić« (1): płócz vfta iżby tham ono płokanie mogło na miestcze bolące przychodzić *FalZioł V 81*.

d. *O tekstach, zwłaszcza wiadomościach (mówionych, czytanych lub pomyślanych)* (64) : *GroicPorz m4v*; *Quemadmodum milites hybernent quotidie sermones ac literae perferuntur*, Yáko fie żołnierftwo tey to źimy fpřawuyá/ ná każdy dzień przichodzą nowiny y lifty. *Mącz 123d*.

przychodzić do kogo (7): *LibLeg* 10/150; to nieyedno wam łamem yawno yeft [...] ale też y ynem wiele Ludżam wobczých łtronach doktorych moye [...] Piłania przichodzą. *RejKupSekl* a2v; *BielKron* 305v; Ianá śćinaią/ á łlawá o Iełusie przychodzi do Herodá. *WujNT przedm* 35; vřtáwné á płáčliwé łkárę od duchowných do nas przychodzą *SarnStat* 906, 208. Cf *przychodzić do kogo skąd*.

przychodzić do kogo skąd (1): bo przychodzą do Krolá pána mego iákies pogrołki z Niemiec *BielKron* 231.

przychodzić od kogo (5): *BielKron* 305v; DWANASTE KSIĘGI PRAWA TRIBVNALSKIEGO, VLTIMAE INSTANTIAE, Y APPELLACIY, KTORE OD NIZSZYCH SVBSELLIA PRZYCHODZĄ *SarnStat* 849, 542, 906. Cf »do uszu przychodzić«.

przychodzić komu (25): ku domowi mu [*młodzieńcowi*] myłł przychodzi by Zołfiowi ku łkorupye. *GliczKsiąż* K6v. Cf »przychodzić na myśl«, »na oczy przychodzić«, »na pamięć przychodzić«, »do wiadomości przychodzić«.

przychodzić k komu, ku czemu (3): *GliczKsiąż* K6v; Krol Zygmunt w Poznánium będąc/ wieści kniemu przychodziły *BielKron* 410. Cf »ku wiadomości przychodzić«.

przychodzić przed kogo (6): *LibLeg* 7/68v; Więc Krol Appellácyy Seymowych od Ziemłkiego y od Wiewowego Sądu/ ktore prze deń przychodzą/ łądzić v nas niebędzie? *OrzRozm* S4; Saepe ad nostras aures permanat, Częłto to przed nas przichodzi/ częłto o tym słyżymy. *Mącz* 208b; *GrabowSet* Q4; *SarnStat* 397, 817.

przychodzić dokąd (1): v wřyłtkich narodow/ miałł y kráin gdziekolwiek krolewłkie Mándathy przychodzili/ dziwne rozrádowania gody y wefela/ y łwięta obchadzáli [*Żydzi*] *Leop Esth* 8/17.

Zwroty: »do głowy przychodzić« (1): Bo mu [*św. Efremowi*] Pan Bog w piśmie S. takie oświecenie y pomnożenie rozumu dawał: iłz więcey do głowy przychodziło/ niłzli wřty wymowić mogł. *SkarŻyw* 117.

»przychodzić na myśl(i); myłli przychodzą« [*w tym: komu* (14)] = *in mentem venire* *Mącz*, *Modrz* [*szyk zmienny*] (15;1): Dla te^{go} myłli moie rozłiczne [!] iedne po drugich przychodzą [*cogitationes meae variae succedunt sibi*] *Leop Iob* 20/1; Aliud ex alio in mentem venit, Yedná mysl zá drugą idzie/ albo/ y to y owo mi przichodzi ná pamięć/ álbo/ ná vmisl. *Mącz* 7a, 216b, 480c; A záłię/ przywodząc łobie ná pámięć przelzłe rołkolzy/ przywodzą też y čás ktorego to było/ [...] iákoby przychodząc on ná myłł/ przynośił s łobą wonią onego/ co człowiek tegdy czuł łmácznego. *GórnDworz* H6v, Bv, Mv, Dd7; *ModrzBaz* 102; Przychodziły mi ná myłł dáwnieyłzé łátá/ Co dla łwych zá piérwłzého pan czynił łwiátá. *KochPs* 113; przychodziły mu na myłli/ bluznierłkie y łprołne rzeczy o Pánu Bogu *SkarŻyw* 290, 81; *ReszHoz* 127; *KochPieś* 19; *KochWr* 37; *CiekPotr* 58.

»przed obliczność [*czyją*] przychodzić« (2): Krzywdy ktore fię wiernym dzieią łamy przychodzą przed obliczność Bożą/ żądaiąc pomłty. *BibRadz* I 3b marg; *ReszList* 160.

»na oczy [*komu*] przychodzić« = *przypominać się* (1): O czym nye potrzebá dawnych przyłkádow łyęgác/ gdy teráznyeyłłych bárzo wyele ná oczy mi przychodzi *GliczKsiąż* B7.

»przychodzić na pamięć, ku pamięci« [*w tym: komu* (8)] = *in mentem venire* *Vulg*, *Mącz*, *Cn*; *subire mentem a. in mentem* *Mącz*; *venire in memoriam* *Modrz*; *incurrere a. redire in memoriam, occurrere animo* *Cn* [*szyk zmienny*] (9;1): Ná pámięć nam przychodzą one Ogorki/ Málony/ Łuk/ y Cebulá/

y Czofnek *Leop Num* 11/5; *BielKron* 39v; Reminiscor, Pamiętam/ Baczę/ przichodzi mi zaś ku pamięci/ też rozpamiętawam łie. *Mqcz* 215d, 7a, 105d; *BudBibKaw* Av; Miałą nam tedy przychodzić ná pamięć wżytkie dobrodzieyftwá/ ktore w ołobie pokármu ćielefnego nam zálecone łą. *ModrzBaz* 53; *SkarŻyw* [197]; *KlonWor ded* **2v, 12.

»na plac nie przychodzić« = *iść w zapomnienie* (1): niechay ná plác nie przychodzą więcej grzechy moie/ ktore tu gładzą święte Sákrámenty twoie. *LatHar* 645.

»do uszu, w uszy przychodzić« [*w tym: od kogo* (1)] [*szuk zmienny*] (6:1): *RejPs* 65v; *GliczKsiąż* Gv; Kthorym opowiedaniem iuz iálnie do wżu nálnych przychodzi miłofierdzye Boże *LubPs* T4; Bo gdy niekáždy vmie czytać/ rychley łye to zbiegłego może donieć/ kiedy głos wołájącego ługi przychodzi w wży y tych ludzi co czytać nieumieią. *GroicPorz* n4; *RejAp* 49v; *RejPos* [203]; *BudBib Is* 64/3.

»do wiadomości, ku wiadomości przychodzić« [*w tym: komu* (1)] (2:1): V Grekow napirwey Spráwy Rycerłkie piłal Homerus Poéta [...] y wiele innych/ ći wżyfcy piłali tylko tym ktorym to ku znáiomosci y wiadomości przychodzi *BielSpr* 28; Permanesco – Do wiadomofczy przichodzę. *Calep* 785a; *SarnStat* 393.

Szereg: »przychodzić i odchodzić« = *przemijać, być nietrwałym* (1): Ná ofáttek zowie [*Pismo Św.*] tegóz Syná Bogá Oycá/ Słowem/ kthóre ná początku było/ nie łowem mówiącym/ kthóre z czáfem przychodzi y z czáfem odchodzi *BialKat* a4v.

W przen (3) :

Zwroty: »do serca, na serce przychodzić« = *ascendere in cor* *PolAnt* (1:1): Zbudowáli też wyłzki Báháłowi/ ktore w dolinie łyná Hinnomowego/ żeby wodzili łyny łwoie y corki łwoie Molochowi/ czegom iym był nie rołkazał/ áni mi przychodzilo ná łerce moie áby czynić (mieli) obrzydłóć tę/ áby ku grzechowi przywodzili Iehudę. *BudBib Ier* 32/35; Niech to do łercá nieprzychodzi żádnemu áby zá dni Mefyálzowych/ miáło łie co od biegu przyrodzonego odchylić *CzechRozm* 114v.

»z [*czyich*] ust [*do kogo*] przychodzić« (1): Takżec też o tym tu zyáwieniu Ianá świętego możemy nic nie wępćić/ gdyż s tegoż Bogá włt wyłzły do nas ty połeltwá do niego/ s ktorego przychodziły do onych inłzych Prorokow łwiętych. *RejAp* 190v.

e. *O abstraktach; praebere* *Modrz; permanare* *Cn* (15) :

przychodzić do czego (1): Gdyż oná [*dusza*] iáko goła tablicá łie rodzi/ A to nośi ná łobie/ co do niey przychodzi. *RejWiz* 171v.

α. *O zjawiskach społecznych [skąd]* (1) : o gwałćiech które przychodzą y z Węgier. *SarnStat* 1218.

β. *O działaniach ludzkich* (2) :

przychodzić do czego (1): *SkarKaz* 314b *cf* *W przen*.

przychodzić w co (1): Bo tá łprawá [*tj. porządek biegów przyrodzonych*] z thám tych rzeczy wyłłzych/ iáko z wtorych po Bogu przyczyn/ ná to od niego włtháwionych/ w thy niłłze przychodzi. *BibRadz* I 1c *marg*.

W przen (1) : Gdy łię w łercu grzech nie wkorzeni/ do ięzyká y ręki nie przychodzi. *SkarKaz* 314b.

γ. *O sprawach do rozpatrzenia* (11) :

przychodzić do kogo (2): Cżás rozładzenia y kończenia káždey íprawy/ ktoraby do tych łędziow przychodziłá [ad hos iudices perferretur]/ niechby był trzy miešiące. *ModrzBaz* 92v. Cf *przychodzić do kogo skąd*.

przychodzić do kogo skąd (1): że bárzo słuźney rzeczy żądáli/ ktorzi ná to łtali/ żeby [...] ze wżytkich łtanow Koronnych pewne ołoby obierano: ktoreby nietylko przez łeymowe dni/ ále zázwdy [...] odpráwowáli wżytkie íprawy/ ktorebykolwiek do nich ze wżytkich powiátow przichodziły *ModrzBaz* 91.

przychodzić od kogo przed kogo (1): A wżytki íprawy kthore przed was przychodzić będą od bráćiey wáźzey/ [...] *BibRadz* 2.Par 19/10.

przychodzić dokąd [= do instytucji] (8): *Diar* 71; Bo ták wiele/ y ták wielkich ípraw ná káždy łeym przychodzi/ że y cżáfu niezłtawa/ y łámi łędziowie ná to obráni niemogá iem dofyć vczynić *ModrzBaz* 90v, 90v, 137v; Gdy przychodziłá ná Seym tá poprává/ [...] wnet zákrzyknęłiście/ niehcemy tego *GórnRozm* K2, K4v; *Phil* L3; áby [...] dla wierného nápiłánia ípraw/ które ná łąd przychodzą/ były iedné Kšięgi łádów álbo Akt w koźdym Powiećie. *SarnStat* 911.

f. *W pionie* [skąd dokąd] (1) : ale też powiedáią że by z defzczem zgor [mumija] przichodziła na doł *FalZioł* I 89c.

2. *Objawiać się* (bez uwzględnienia elementu ruchu i miejsca poprzedniego przebywania); *venire* *PolAnt*, *Vulg* (18) :

a. *Pojawiać się na świecie zaczynając działalność* (8) : *KromRozm III* G6; iż łie nádzyewáli/ iż im ten Pan Kriřtus obiecany [...] tylko miał przyść z możnołćiami łwiátá tego/ á rozdávác im bogáctwá/ y wywylźzác łtany ich/ thák iáko inřzy przychodzili á wybawiáli ie z niewoley ich *RejPos* 231.

przychodzić do kogo (1): Tákżec y łam pan Kryřtus nas przełtrzegł/ Iż fáłřzywi prorocy w owczym odźyenyu do nas myeli przychodzić. *KromRozm I* [L3].

Zwrot: »przychodzić na łwiat« (1): y opowiedác to raczy [Pan]/ iż thácy fáłřzywi Prorocy zázwdy łie mieli zyawiác á przychodzić ná łwiát/ opowiedáiąc łie iż przyłzli w imię iego *RejPos* 188v.

Szeregi: »iść a przychodzić« (1): Rod idzie/ á (drugi) rod przychodzi [*Generatio vadit, et generatio venit*]/ zás ziemiá ná wieki łtoi. *BudBib Eccle* 1/4.

»zjawiać się a przychodzić« (1): *RejPos* 188v cf *Zwrot*.

Przen [w kim] (2) : Iáko Pan Chriřtus począł przychodzić od początku łwiátá w Pátryárchách y w Prorocech [...]: á włzákże w łwey ołobie nie przyłzedł/ áż gdy ciáło przyiáł z błogołáwionej Pánnj Máriej. *WujNT* 716, 716.

a. *Przygotowywać się do pojawienia się* (1) : ktorego [antychrysta] ielźcze ná on cżás nie było: ále wźdy iuż przychodził *CzechEp* 353.

b. *O Chrystusie* (3) :

przychodzić do kogo dokąd (2): Iákoż y ná ten cżás/ przez té niebiełkie znáki/ Trzech królów wzbudził [Pan]/ dáiąc znác/ że to król ták/ Tu do nich przychodzi/ co włada y gwiazdami *SiebRozmyśl* G, I.

przychodzić skąd (1): lecz wy nie wiećie/ łkąd przychodzę ábo dokąd idę *WujNT Ioann* 8/14.

c. *O zmarłym* (3) :

przychodzić do kogo, do czego (2): iż wżycy przezeń [Jezusa] ofwobodzeni będąc od grzechow/ do Bogá y żywotá wiecznego przychodzą? *CzechRozm* 174. *Cf* *przychodzić do czego czym*.

przychodzić do czego czym (1): Lecz tu żywot wieczny zowie ráczey łáfká niź odpłátá: przeto/ iż załługi/ ktorými od [lege: do] żywotá przychodzimy/ łá z łáłki y z dárú Bożego. *WujNT* 544.

W przén [przez co dokąd] (1) : Oná [Rzeczpospolita] wam wiáry ś. Kátholickiey/ przez ktorá do wieczney oyczyzny przychodźcie/ dochowálá/ y Chrystufá zbáwienie wálze y iego Ewángeliá przyniołlá. *SkarKazSej* 665.

d. Rodzić się (4) :

α. O porodzie (3) : Abowiem iuz tak każde [dziecię] z bolefciami y z wielkiemi ciężkościami gędá [lege: będą] przychodzić/ á to dla zwyczajú przeźłęgo ciężkiego rodzenia. *FalZioł* V 18b.

przychodzić czym (1): gdyby łie trafiło dwoie dzieci razem łie rodząc tak iżiedno pierwey nogami/ á drugie głowá przychodzi *FalZioł* V 23d.

Zwrot: »na świat przychodzić« (1): ZNác/ że łie człowiek nie ná rołkołz rodzi/ Bo z płáczem ná ten nędzny świat przychodzi. *KochFrag* 38.

β. O istnieniu na świecie [skąd] (1) : Przyrodzenie iey [kolery] ielth goráczé á łuche. Od thąd przychodzą ludzie gniewliwi/ ołstrego rozumu/ á łegczy. *FalZioł* V 53v.

3. Stawać się podmiotem jakiegoś stanu lub sytuacji; w sensie pozytywnym: osiągać, uzyskiwać, zdobywać; w sensie negatywnym: wpadać, popadać; venire Mącz, Modrz, JanStat, Cn; pervenire Modrz, Vulg, Cn; egredi Vulg; tendere PolAnt; provenire, vergere, vigilare JanStat; contingere JanPrzyw; incurrere, redire Cn (283) :

przychodzić do czego (a. ad aliquid) (21): *RejPos* 68v; Trefia łie y to/ iż częłto wiele dobrych ludzi niełłufnie z potwarzeni y obwinieni bywáią: do więźienia przychodzą: y ná śmierć ie łkázuią. *CzechRozm* 217v; że lichwiarze żydowie/ ták wielką od chrześcijánow lichwę wyciągáli/ iż łilá ich do znędzenia ołtátniego przychodziło *ReszHoz* 128; *GórnRozm* Ev, H4v, I, I4, K4; *ActReg* 46, 51; *Phil* P; Ale iáko łie rzekło/ trudno ná morze bez wiołá: á téż ná świecie rzeczy nie zrázu zwykły do łwéy przychodzić perfectiiéy. *JanNKar* A4v, B [2 r.]; widzą [ludzie mężni] y to/ że tym łámym rzemiełłem [...] *ad acquirendos honores et facultates*, naprędzey przyść mogą y przychodzą. *VotSzl* C2v; *SkarKazSej* 658b, 701b; Przychodzi [lud] częłto do vbołtwá/ Kiedy łzuka dżikiego po pułtyni Bołtwá. *KlonWor* 48, 41. *Cf* »przychodzić do końca«, »przychodzić do kresu«.

przychodzić z czego [= czyniąc uprzednio coś] na co (1): Bo pochlebłtwo z nieprawdą tuż zá nimi [ludźmi, którzy tylko patrzą swego] chodzą/ A łwiętá łpráwiedliwość márníe zewłżąd gładzą. A łtąd ná zacne mieyłcá przychodzą s tych błędow/ Y dołtawáią potym pocźciwych vrzędow. *RejWiz* 77v.

przychodzić k(u) czemu (33): *BierEz* Lv; Bo każda rzecz na łwiecie czołżkolwiek kto plodzy Na to pomnieć przyłtoi ku czemu przychodzi *RejJóz* E4v; *KromRozm* III B2, L7v; *GliczKsiąż* F7v; Ze ony zacne domy ták iáko mgłá łchodzą/ A záłię podłe łtany k zacnołciam przychodzą. *RejWiz* 100v; *Leop Eccle* 4/14; *RejZwierz* 67v; *BibRadz* I 273v; Przełóżonym dowodzył [Luter] Hyłtoryámi iáko záwždy okrutnicy ku złemu końcu przychodzili *BielKron* 203; rádne ludzi łobie obieray/ [...] przez kthoreby ku dobrej łpráwie przychodził *BielKron* 258, 157, 210v, 334v; *Mącz* 423a; *BielSat* G2v; *RejZwierc* 235v; Włzakże kiedy vbogi przychodzi k dołtatku/ Hardość łie w nim nayduie y wiele

nieftátku. *MycPrz* I B4; Bowim niemogłes tych łpraw vmiec w łwey mlodości/ Przez co ludzie przychodzą k sławie k znaiomości *ModrzBaz* 14v; *BielSen* 15; *BielSjem* 7; *BielRozm* 5; *SarnStat* 585, 588, 631. *Cf przychodzić ku czemu za czym*, »ku końcowi przychodzić«, »przychodzić k sprawie«, »ku pierwszemu ... przychodzić«, »ku zgodzie przychodzić«.

przychodzić ku czemu za czym (2): A o tym yako dżierzyłz/ gdzye biskupi á kápłani nye zá godnołcyą/ ále zá załlugą (nye záwždy vtciwą á pobożną) [...] ku przełóženłtwom kołcyelnym przychodzą? *KromRozm III* Lv; *SarnStat* 192.

przychodzić na co (7): A wiemy iákíe páńłtwá prze złe krole vpadály/ [...] y ná co też y łami przychodzili. *RejZwierc* 41v; *BielSpr* 44; Ewángelia mi każe włzytkiego łię záprzec gdy ná takie wyznánie [*przed sądem*] przychodzę. *SkarŻyw* 40. *Cf przychodzić z czego na co*, »przychodzić na hak«, »na [czyje] ręce przychodzić«.

przychodzić o co (5): *SkarŻyw* 273; iáko nowy żeglarz/ nie świádom będąc wody/ częłto przychodzi o nieprzełpieczność zdrowia łwego *WerKaz* 276; y włzytkich dobrá łobie przywłáłzczył [*Mariusz Sylla*]/ ták iż oni ktorzy o łmierć przychodzili od niego/ mogli bełpiecznie mowić/ że przyczyną ich łmierci były ich kołztowne pałace/ łzerokie dwory/ ogrody/ etcet. *Phil* O; *SarnStat* 493, 840. [*Cf też c. GosłCast* 6.]

przychodzić prze(z) co (11): *RejKup* m7; A iż łye tym pánow á przełóżonych łwyetłkich włáda rozłłyrzáłá/ á biskupi/ ktorzy przez ich pomoc ku biskupłtwom przychodzili/ [...] nyeco im przełziráli *KromRozm III* I7v; rodzicy prze zuchwálłtwo dzyeci łwych/ przychodzą ku wyełkim łzkodam *GliczKsiąz* F7v; *Mącz* 423a; *RejPos* 106v *marg*, 151; *BielSat* G2v; *BielSen* 15; Opíłanie przyczyn prze kthore do zniłzczenia y zguby Páńłtwá y Krolełtwá włzelkie przychodzą. *Phil* P; *SarnStat* 493, 840.

przychodzić w co (11): *RejJóz* H8; Człowieká prácowitego myłli záłłteć ciágną łię ku dołtáthkowi/ ále ktho iest łkwáplivy/ przychodzi w vbołtwo. *BibRadz Prov* 21/5; *Mącz* 57b; Pan náłz raczył nam też okázác onę wielką táiemniczę á dołtoyność krztu świętego/ przez ktory przychodzimy w iednánie á w wieczne przymierze z Bogiem Oyczem *RejPos* 151, 106v *marg*; *WierKróc* A4; *ModrzBaz* 14v; iż przez Dżierzawce Zamków y twiérdz w cudzych kráinách vrodzoné Krolełtwo [...] częłtokroć w nieprzełpieczność zwykło przychodzić *SarnStat* 891, 273. *Cf* »w jedność przychodzić«, »przychodzić w miarę«.

przychodzić czym (2): A com pierwey rzekł/ iż dżieleniem vłtawicznym máiętności Szłácheckiey/ do wielkiego vbołtwá przychodzić łię mułi/ bá nie iedno do vbołtwá przychodzi Szłáchćicowi/ ále y do tego że łię w chłopá obraca. *GórnDworz* I; *VotSzl* C2v.

przychodzić skąd (2): Bywa drugdi iż kto łciemnice y z okow przychodzi ku krolełtwu: á drugi rodząc łie w krolełtwie/ á wđdam w vbołthwie zginie. *Leop Eccle* 4/14; *KlonWor* 41.

Zwroty: »przychodzić na hak« [*szyk zmienny*] (1): Kthorzy nierzádnie gonią nieprzyaciela przychodzą ná hak. *BielSpr* 36; [*LipsPiotr* R2v].

»w jedność przychodzić« (1): gdy niemogli [*luteranie*] kłobie w zgodliwą iedność przychodzić/ inny Siem zložyli łobie w Norymbergu *BielKron* 210v.

»ku [*jakiemu*] końcowi (końcu), do [*jakiego*] końca przychodzić« = *kończyć się* (4:1): *RejWiz* 49; Czytáyże záłię w iákíey Kátiliná álbo inłzy burzyce á skałce Półpoliteyrzeci y łlawie zółtawáli/ y ku

iákiemu końcowi przychodzili *RejZwierc* 38, 16v, 176v; y końcábý temu nie było/ do iákiego końcá káždy moczygębá z wydmikuflem przychodzą. *WerGośc* 222.

»k [któremu] końcowi przychodzić« = *osiągać cel* (1): A toć iełt cel/ toć koniec ná łwiece wftyhkiego/ [...] Mieć ná pieczy powinnośc/ cnotę/ boiaźń Bożą [...]. A chcefzli práwie ktemu końcowi przychodzić/ Iuż iáko pilny łługá mułiłz Pánu godzić. *RejWiz* 49v.

»przychodzić do [jakiego] kresu« [szyk zmienny] (2): bo więcz zá tákowá rozmowá przychodzą do pewnego krefu the pánie/ iż nielza jedno o nich mieć złe mnimánie *GórnDworz* X; *WerKaz* 299.

»przychodzić w miarę« (1): A my przes miłófcz/ a wiare Przychodziem włhyfczy wte miare. Is iego meky pozytky Przidaiań na nas vzythky. *RejKup* m7.

»ku pierw(sz)emu ... przychodzić« = *wracać* (2): Zafię tymiraz/ á z rządzenia Bożego/ ku pierwey łwey łlawie y zacznosci: przychodzi [język słowieńki]. *FalZiołUng* V 119; Revivo, vel potius Revivisco, Ożywiam. Et per translationem, Powłtáye ku pierwłzemu łtanu przichodzę. *Mącz* 501a.

»na [czyje] ręce przychodzić« = *dostawać się* (2): Czemużeś ty mnie rádniey miły Pánie/ w onych pothrzebach gdiem bywał zgináć niedał/ iżbych był nigdy ná kátowłkie ręce nie przychodził. *GórnDworz* S7 [idem] *WerGośc* 249.

»przychodzić k sprawie [= do porzádku]« (1): A łtádcí to przypada/ iż w drugiey kráinie/ Y rząd y łpráwiedliwośc záwždy márnne ginie/ Iż nie mogą przychodzić nigdy k żadney łpráwie/ Iedno ták iáko byđło chodzą záwždy práwie. *RejWiz* 173.

»ku zgodzie przychodzić« (1): miedzy ktoremi [prawami] teź to było iedno/ áby Pátrycyułowie nie poymowáli żon s Plebeuřzow/ [...] á to łnadź dla tego/ áby nigdy ku zgodzye nie przychodzili. *BielKron* 119.

Przen (1) :

Zwrot: »przychodzić do zgody« (1): Miecze/ zbroiá/ y ogień/ tákże teź y wody/ Niech s łobá nie przychodzą/ nigdy więc do zgody. *PudłDydo* B5v.

a. *O stanach psychicznych i umysłowych; teź o wyznawanej religii i jej zasadach* (58) :

przychodzić do czego (17): *GórnDworz* Ff3v; Kto iá [mądrośc] miłwie/ miłwie żywot/ á ktorzy ráno do niey przychodzą [vigilantes mane ad illam]/ bywáią nápełnieni weřela. *BudBib Eccli* 4/13; *CzechRozm* 63v, 186; Tácy [heretycy] widzą dobrze iłz złe czynią/ iáko mowi Apołtoł/ á prawđę Bożą tępiá: y długo łię iey łprzećiwiáiac/ do oney Czártowłkiey zákámiáłoścí przychodzą *SkarŻyw* 59, 301, 567; *CzechEp* 16; Ale y to cudna/ że ci ktorzy do wiáry chrześcíjáńłkiey ták z pogáńłtwá iáko y z żydowłtwá przychodzą/ w iednym domu o łobnie [!] łá chowáni *ReszHoz* 128; *LatHar* 253; Obác [...] do iákiey rołpáczy częłtokroć przychodzą ci/ ktorzy niewinná krew przelewáią. *WujNT* 120, Zzzzz3v; *PowodPr* 54; *SkarKaz* 43b, 82a, 274b, 457b.

przychodzić do czego po czym [= na podstawie czego] (1): Bo łtworzenie po ktorym do znáiomóścí Bożey przychodzili [poganie i Żydzi] [...] y ten rząd dźiwney mądroścí ktorý iełt w nim: nie vkázuie iedno iż ieden Bog iełt. *SkarKaz* 274b.

przychodzić z czego (6): *KwiatKsiąź* F2; záwždy z oznáymienia łłowá Boże⁸⁰ przychodzimy ku vznániu łwemu *LubPs* bb2v *marg*; Abowiem nie rozumem/ áni okiem cíelełnym [...] przychodzimy/

ku oglądaniu y wyrozumieniu dobrodzieystw [...] / ále tylko s fluchánia flowá iego świętego. *KrowObr* 114; *GórnDworz* Ff2v; *SkarŻyw* 542; *ReszHoz* 128.

przychodzić ku czemu (27): Ktory wilká wplugu wodzy/ rychło ktefknofci przychodzi. *March*¹ A4; *RejPs* 175; *KromRozm II* p2v; *KromRozm III* B6 marg, B6v, B7 [3 r.]; Iáko więc pod czás grzełzny w ciężkości grzechu przychodzi ku wątpieniu/ iákoby go Pan Bog opuścić miał. *LubPs* L4v marg, bb2v marg; *KrowObr* 114; Bo ku cnocie przychodząc trzeb á [!] być w czuyności *RejWiz* 21v, 22v; *BibRadz* *4, *5v; A gdy iuż głodem przyćifnął obegnánce swoie Krol ná zamku/ ku rofpáczy przychodzili *BielKron* 354v; *KwiatKsiąż* F2; Agnosco, Poznawam/ Przychodzę ku poznaniu tego com przed tym znał. *Mącz* 250d; *LeovPrzep* H4v; *RejPos* 140; *RejZwierc* 7; *CzechRozm* 186; *WujNT* 2.Tim 3/7; [*BudArt* Y2v]. Cf *przychodzić ku czemu za czym*, »przychodzić ku rozumowi«.

przychodzić ku czemu za czym (1): Karánye to ktore ćirpyę yeft k memu lepffemu/ Bo zá nim záwždy przychodzę ku vznányu fwemu *LubPs* bb2.

przychodzić przez kogo, przez co (6): ábowiem przez náukę przychodzimy napierwey ku vznaniu wlfykiego dobrego. *RejPs* 175; Przez znáki przichodzimy ku poznaniu rzeczy. *KromRozm III* B6 marg, B7; *RejPos* 140; do ktorego [*Boga*] znáiomofci przychodzimy przez lyná *CzechRozm* 63v; *WujNT* Zzzzz3v.

przychodzić w co (9): ábowiem fie rodzimy fpofozni s przyrodzenia ktemu/ iz cznotę w fie przyiąć mozem/ thákief też y niecnotę. Przeto thák w iednym/ iáko w drugim przychodzimy w nálog ze zwyczáiu *GórnDworz* Ff2v. Cf »w rozpacz przychodzić«.

przychodzić czym (3): *KrowObr* 114; *GórnDworz* Ff3v; Oni [*starzy doktorowie*] poftem/ powściągliwością/ bezzeńftwem [...] do mądrosći y táiemnic Bozkich przychodzili *SkarKaz* 43b.

przychodzić skąd (1): Iuż ftąd wyftępkow yego [*sługi pańskiego*] poznánye przychodzi/ Skąd on [*Pan*] do łáłki twoyey iuż fnádnye vgodzi *LubPs* E3.

Zwroty: »w rozpacz, o rozpacz przychodzić« (8:1): drugi z nie miłofyernego karánia/ w rofpácż przychodzi/ y wiele złego sobie/ y innemu myfli. *GroicPorz* c4; Ráno wftáwfy [*Żydzi*] rzekli do Moizełzá/ zgrzełzyliemy w rofpácż przychodząc/ gotowifmy iść ná mieyfce gdzye nam Pan Bog obiecał. *BielKron* 40v, 222v, 410v; *RejAp* 84; *RejPos* 85, 247v; *HistLan* Cv; Wielom fie ludziom tráfia tá pokuła bluznierftwá/ z ktorą ten S. [*św. Bruno*] wálczył cáły żywot fwoy: z ktorą niewiedzą co czynić/ y o dziwną rofpácż przychodzą *SkarŻyw* 293.

»przychodzić ku rozumowi« = *resipiscere* *Mącz*, *Cn*; *venire ad rationem a. ad usum rationis* *Cn* [*szyk zmienny*] (3): Resipisco, Vpámiętawam fie/ przichodzę ku rozumowi/ polepřzam fie. *Mącz* 368a; *RejZwierc* 8; *CzechEp* 85.

»k(u) sobie przychodzić« = *wracać do równowagi psychicznej, odzyskiwać spokój; animum ad seipsum advocare, colligere se, recipere animum a. se, recreare se, ad se redire* *Cn* [*szyk zmienny*] (4): ále iáko fie gniewa pánienká zwiedziona gdy kfobie przychodzi/ ná babę zwodnicę swoię: ták fie ty świętym gniewem zápalay ná ćiało y ćielefność twoię *SkarŻyw* 321, 508, 583; *GórnTroas* 62.

b. O wieku lub udziale w czynności trwającej: dożywać, doczekać (5) :

przychodzić do czego (1): Abowiem tym czáfem nie przychodząc do fkończenia Práwá/ mogá fye ftrony poiednáć *GroicPorz* f4.

α. Osiągać jakiś wiek (3) :

Zwroty: »do końca przychodzić« (1): Monarchie [...] mają łtárość/ á zá łtárością/ do śmierci y końcá przychodzą *GórnRozm* A2.

»do [jakich] latek, ku latam przychodzić« = *osiągać dojrzałość* (1:1): Aż gdy oni [otrocy] ku latam przychodzą, tuż więc włoli roftą mięłtze y gęłtłze *GlabGad* O4v; Odpráwuia [Żydz] Wielkęnoc iuchą náłtzych dźiatek/ Ktore ielzctze dobáctnych nie przychodzą latek. *KlonWor* 29.

β. Doczekać jakichś czasów (1) :

Zwrot: »przychodzić na [jakie] czasy« (1): Ale że przychodzimy ná thákie czáły y ná tákie wieki/ że tákiego łtanu [tj. uczciwy] człowiek tylko łobie dobry á pożyteczny być może *RejZwierc* [28³]v.

c. O stanach fizjologicznych, zwłaszcza wpadać w chorobę lub zdrowieć (32) :

przychodzić do czego (4): *Oczko* 27; *WerGość* 235; Bo ktory [wrzód] nie ták łzkodliwy ielł/ ćierpimy go/ ropiemy/ y potym goiemy/ że zá czáłem do włáłności zdrowego ćiała przychodzi *PowodPr* 37. Cf »do zdrowia przychodzić«.

przychodzić od czego w co (1): A bywaią czáłem czarne [wrzody na języku]/ á thy łą barzo łzkodliwe/ [...] á thak w łmierć od nich dzieci przychodzą. *FalZioł* V 39v.

przychodzić z czego (2): *SkarŻyw* 290; A ták z tego łzkárádego opilłtwa/ przychodzić káždy musi do zdrowia niełpołobnego *WerGość* 235.

przychodzić k(u) czemu (18): Też wirzchy tego przelłtępu/ gdi iuz przichodzi ku wzrzeniu [= *dojrzeniu*], warzone s łwoyłkim koprem á łkorzeniem piotrulłctczánym/ á tey wody łie ciepłó napijay/ tedi vrinę pędzi y život odmięktza. *FalZioł* I 22d; Płi gdy łie chcą vlzyć/ tedy they Trawy požiwaią/ á thak ku wraczaniu przychodzą. *FalZioł* I 60a; Przitym też gdy iuz ciężka niewiałta przychodzi ku łamemu porodzeniu/ tedy ma być połilona iaką dobrą potrawką *FalZioł* V 19b, III 5c, V 61, 77, 86; gdy go [wina] kto zbytnie pożywa przychodzi ku niemoci goráctey. *GlabGad* Hv; *HistLan* E; *KuczbKat* 275; *SkarŻyw* 575. Cf *przychodzić k czemu skąd*, »ku zdrowiu przychodzić«.

przychodzić k czemu skąd (1): Też tym paniam ktore mają podniełwienie macicze ku pierłfiam á łtąd prichodzą k łmierci nagłey tego ziela [*niedołpiałku*] łok z wodką byliczową pity/ macicę na łwe miełctze pocilka. *FalZioł* I 14a.

przychodzić o co (1): á włzakoż czy ludzie kthorzy wycilkaia łok łtego korzenia [*wszywego kopru*]/ przichodzą o wielkie bołenie głowy/ y o záctmienie wzroku. *FalZioł* I 109c.

przychodzić o co [= *tracić coł*] (3): *FalZioł* V 25v; Stárlzé zaś głowy, aby vmiáły, byle tylko chćiały, rzádzic łámych łiebie y hámwóc namięłtności łwych, zá którelmi podczas by dźiecká igráia, pułtuia [!], á zátym, o łtátek o łławę, o máieltność, częłto y o zdrowie przychodzą. *GosłCast* 6; *SkarŻyw* 290.

Zwroty: »k sobie przychodzić« = *wracać do normy* (1): Ielłi trzebá mocnielłtzych [*lekarstw*]/ gdy nietylko łye nogá kurczy/ ále ćierpnie/ áłbo nie rychłó kłobie przychodzi/ do tego łłuzą oleie *Oczko* 33.

»zasię przychodzić« = *wracać* (1): Ale przydali łie z przygody że łkacze [*ryba morska*] wzgorę w delłctz/ á delłctz ią pokropi/ tedy pocżyna mrzeć/ á nie łatwie záłie ku pierwemu zdrowiu przychodzi *HistRzym* 50v.

»ku zdrowiu, do zdrowia przychodzić« = *ad sanitatem perducere a. pervenire, sanum fieri* Cn [szyk zmienny] (6:1): Abowiem więczey ludzi łamem telko obyczaiem pułzczaniem krwi: [...] przychodzą ku zdrowiu. *FalZioł* V 68, IV 36c, V 7v; *Mącz* 367d; *HistRzym* 50v; *GrzegŚm* 38; widziałem kurczem vpádłé/ kiedy [...] otrębami gorącemi obłożeni/ do zdrowia przychodzili. *Oczko* 18.

d. O czymś działaniu lub ustosunkowaniu: stawać się jego obiektem; poddawać się czemuś (34) :

przychodzić do czego (5): Gdy tedy przychodziłz do łalki/ o co cię pytano/ poznać małz: y coś odpowiedział/ pamięthay. *BiałKat* 246; ále iż przez tę ofiarę przychodzimy do odpułczenia grzechow [...] przedsię [...] *WujJudConf* 243v; *Calep* 921b; *Phil* M3; *SkarKaz* 159a.

przychodzić do czego [= *poddawać się sakramentowi*] (2): ále gdy przez przedłużenié czáfu przez łwé grzéchy óno dziecié łprzeciwi łye woléy Bożéy: tedy w ten czás ma do chrztu dopiro przychodzić *BiałKat* 253v, 266.

przychodzić ku czemu (11): Tako y pod czálem zaczyna rzecz gdy w połpolitołć przidzie: wniedbałóć przichodzi y ku wzgardze. *FalZiołUng* V 119; *LubPs* aa6; *Notesco*, *Oznaymiam łie/* ku znáyomołócy ludzkiey przichodzę. *Mącz* 250c, 251b; iż będyełz chciał tym rołpamiętywániem męki Pána łwego [...] przichodzić ku łálce á ku miłofierdzyu Bogá oycá iego. *RejPos* 89v, 104, 132, 132v, 142v; *CzechRozm* 207v. *Cf* »ku pirwszej ... przychodzić«.

przychodzić o co (1): y przychodzi nieborak o mniémánié [= *posądzienie*]/ y o łzkodę niemáłą przez to [szafarstwo]. *Strum* Rv.

przychodzić przez kogo, przez co (2): Bo iedno przez tego łamego [*tj. Pana*] przichodziemy ku włpráwiedliwyenyu łwemu/ y ku żywothowi wycęznemu. *LubPs* aa6 *marg*; *RejPos* 89.

przychodzić w co (15): *FalZiołUng* V 119; Bo tędy ma przychodzić toć iest moje zdánié/ Káždy człowiek poczćiwy ludzyom w podobánié. *RejWiz* 44v; *BielKron* 142; *GórnDworz* Ee8, li6 [2 r.]; *RejPos* 89, 89v; *BiałKat* 338v; Kto łię báwi słowy mnogimi będye obrzydłym/ á kto łobie łwobodę przywłázcza przychodzi w nienawiłć [*odio habebitur*]. *BudBib Eccli* 20/8; Ale połpolicie łacy/ á mnifzy księgi piłáli/ á iż ná on czás czem dáley tem gorzey náuki w wielką zgárdę przychodziły *BudNT przedm* b4; *ModrzBaz* 61v; IZ Státuty przeciw mężobóycóm vczynioné/ do tych czálów w Exekucią nie przychodziły *SarnStat* 611, 1000. *Cf* »w przypowiełć przychodzić«.

przychodzić czym (1): kiedy owo łługá ktory [...] przymiotow łwych dobrych ku themu kończu wżywa/ áby páná łwego káził/ odwodząc go od cnoty/ á łotrołstwem w łáłkę do niego przychodząc *GórnDworz* Ee8.

Zwoty: »ku pirwszej ... przychodzić« = *wracać* (1): *Benedykt* widząc iż záfię ku pirwłzey niechułci [*tj. wrogołci Rzymian*] przychodzi/ przedał łtolec Papielki Ianowi Archidyakonowi *BielKron* 176v.

»w przypowiełć [= *w przysłowie*] przychodzić« (1): Y dżifeyłzych czálów tákowi [*panowie wybrani na sejm*] w przypowiełć przychodzą/ iż gdy máłó złodźieyki rodzą [...] łámi zá więłtze złodźieie bywáią miani *GroicPorz* kk3.

»zasię, znowu przychodzić« = *wracać* (1:1): *BielKron* 176v; á potym záłółcią złych vczynków y złodźieyłtw prziwiedźieni [złoczyńcy] zá przyczyną przyaciól łwych/ zwykli łálki náłzéy prołć: á ták znowu do łálki náłzéy przychodzą [*sic nostrae gratiae de novo restaurantur JanStat* 621]. *SarnStat* 701.

e. *Osiągać zbawienie* (7) :

przychodzić do czego (2): ná którym práwie beśpiecznie polegáć/ y w náuce iego nieomyłney do zbáwienia [...] [człowiek] przychodzić może. *SkarKaz* 488a. *Cf przychodzić do czego za czym.*

przychodzić do czego za czym (1): Y wżytko práwie łtworzenie ná to woła/ áby ieden wodz był między wielkością y mnoftwem/ ktoregoby wżyfcy łłucháli y zá nim łzli/ y do końcá á łzcześcia łobie náznáczonego/ zá iego rządzeniem przychodzili. *SkarJedn* 54.

przychodzić ku czemu (1): Lecż po Abráhámie/ ktoby z potomkow ie⁶⁰ obrzelką pogárdził: ten z przymierza Bożego wypádał/ y ku zbáwieniu nie przychodził. *CzechRozm* 172v.

przychodzić dokąd (1): Trzebá pracą wycierpieć/ niewczás podéymowác/ Prze oyczyznę nákoniec krwie łwéy nie záłowác Ták do niebá przychodzą *KochPieś* 79.

Zwrot: »[jaką] drogą [do kogo, do czego] przychodzić« (3): iż też y drogą iedną do nie⁶⁰ [zbawienia] ludzie przychodzą/ á nie dwiemá ábo trzemá. *CzechRozm* 172v, 173, **6.

f. *Dostawać się w czyjś moc, pod czyjś władzę* (3) :

przychodzić ad aliquid (1): Chćiwość ábowiem pobudza mężnieyłze ludzi do konłpirácyey/ żeby między łie rozdzieláli dołthoieníłtwá/ inłszych do nich nie przypułzczáiąc/ záczým *ad paucorum potentiam* przychodzić zwykłá Rzeczłpolita. *Phil* R.

Zwroty: »przychodzić w moc [czyjś]« (1): Conveniebat mulier viro in manum, Niewiáłtá mężowi obiecowała dáyác mu ná to rękę á to w ten czás gdy (v łtarych) niewiáłtá przichodziłá w moc mężowę nie ynaczey yákoby włáfną dziewką yego byłá *Mqcz* 481c.

»w [czyje] ręce przychodzić« (1): tám [w *Hipponie św. Augustyn*] będąc w oblężeniu prołł Páná Bogá áby w pogáńłkie ręce nie przychodził. *BielKron* 161.

g. *Wchodzić w posiadanie* (19) :

przychodzić do czego (1): (nagł) REFORMATIO Opráwá. (-) Też iá zá *speciem venditionis* kłáda, bo nie iéłt Commutátia, bo zá pieniádze do tego contractu przychodzą. *SarnStat* 1270.

przychodzić ku czemu (3): Powołány którym porządkiem przychodzi ku Práwu łwemu. *GroicPorz* o, o, nn4.

przychodzić dokąd (2): *ModrzBaz* 121v; Iż gdyby mąż vmárł on co trzy żony miał, tedy potomkowie iego nim do oyczyzny przychodzą, mułżá w przód coęqwowác połági mátek łwych. *SarnStat* 1270.

Zwroty: »przychodzić ku swemu« (1): Recupero, Przichodzę záś ku łwemu/ dołtáyę/ olięgam. *Mqcz* 348d.

»przychodzić záś« = *odzyskiwác* (1): *Mqcz* 348d *cf* »przychodzić ku swemu«.

α. *O dobrach materialnych i uprawnieniach: otrzymywác, zdobywác, odzyskiwác* (12) :

przychodzić do czego (5): *ModrzBaz* 133v; *ReszList* 146; [Uchwalamy] áby żadna ołobá/ Biłkupłtw [...] nie otrzymawáłá/ ále do nich wedle praw y zwyczáiów łtárádawnych przychodziłá *SarnStat* 176, 1171, 1270.

przychodzić k(u) czemu (4): *BierEz* O3v; bo [...] przychodząť kielokrocż z pańskiey łalki ku dobremu mieniu/ wżytko rozdáł. *ForCnR* C3v; *LeovPrzep* I2; y ku wielkim pieniádzom/ y naprácowiłfzy kupiec/ nie záwždy z trzáłkiem przychodzi. *LatHar* [249].

przychodzić po co (1): A gdy niemálfz Bráćiey/ síoítr/ y ich Dzieci álbo Wnękow: tedy po ípadek przychodzą infzy ktorzy byli ná blifzfzym ítopniu *GroicPorz* gg.

Zwrot: »ku swemu przychodzić« = *pervenire ad suum a. ad suas fortunas, recuperare res erepta, repetere* *Cn* (2): íz to íeít w póspolitey rzeczy wielka íkázá/ nieípráwiedliwe Inwentarze/ przes co vbogie íieroty częíttho wiele ízkoduia/ íz rzadko ku íwemu przychodzą *GroicPorz* ee4; *Mqcz* 363b.

»záf przychodzić« = *wracać* (2): Sacramentum etiam, Pewna íummá pieniędzy/ którą obiedwie ítronie do íędziego álbo biskupá kładli/ á która ítroná wygráfá/ tá záf ku íwey íummie przichodziáf *Mqcz* 363b; *ReszList* 146.

h. Osiągać ilość, wielkość, stopień lub cenę (3) :

przychodzić ku czemu (1): Abowiem cály Wargieít wedle vczonych w práwie/ czyni dwáfzfiećíá złotych Ryńfkich w Monećie/ kthore przychodzą ku wadze dwudziefu złotych Polfkich ná Monethę. *GroicPorz* k3v.

Z określeniem wysokości ceny (1): íedná [przyczyna, dla której przestano kować monety]/ íz gęíta monetá czyni drogość złotych czyrwonych/ bo íuż przychodziły blifko trzech Wierdunk *BielKron* 408.

Zwrot: »ad ekstrema przychodzić« (1): Pan Bog złaski swey dał to zeniewsycy smieíi íę in patriam saeuire et ad extrema przychodzie. *ActReg* 30.

i. Zmieniać się, rozwijać się, dawać skutek (15) :

przychodzić komu (3): cf *przychodzić komu na co*; *Fraza*.

przychodzić komu na co (2): Ale íákochmy ílyzfeli/ íz dobrym to niebeípieczeńítwo záfzfdy ná pociechy przychodzi/ á złým záfzfdy íuż ná pomítę á ná vpadek. *RejPos* 51v; *RejZwierc* [203]v.

przychodzić ku czemu (4): Ale táki ípor rzadko ku dobremu przychodzi. *GroicPorz* í4. Cf »ku pózytku przychodzić«.

przychodzić w co (4): Rozne mieízkánie/ przychodzi w nieznánie. *BierEz* O3; thedy oná Sentencya przychodzi w rzecz oládzoną/ y czyni Práwo mieędzy ítronáfmi. *GroicPorz* bb3, bb; *BudNT* przedm c.

Fraza: »pózytek przychodzi; ku pózytku przychodzić« [w tym: z czego (3), komu (1)] = *utilitas pervenit* *Modrz*, *JanStat* [szyk zmienny] (5;3): [Rzymianie] Málymi procáfmi z ráf íífkáli/ píízfá Híftorykowie íz ím przychodziły ku pózytku niemáfemu ty proce *BielSpr* 4v, 25, 62; Bo íeííi pózytku ízukáf chcemy záfíte niemáfz nád ten wíeízfzego/ ktory z ízkoł przychodzi do Religiey y do Rzeczypóspolitey. *ModrzBaz* 131; *GostGosp* 8; ÍZ wolność ná to przez ludzi máfdré íeít wynáfleżioná: áby láfy y gáfie/ gdfie mále íáf y przychodzą pózytki/ były wykopywáné *SarnStat* 64, 209, 655.

j. Zaczynać coś, dokonywać czegoś; ośmielać się, dopuszczać się; udaje się komuś (27) :

przychodzić do czego (6): *GórnDworz* Cc3; *CzechEp* 88; Póítepek práwny przed dekrétem ná dwoię íie dzieli: bo teraz naprzód Ewáfzáfmi robíáf: potym do defenííeý *rei principalis* przychodzą. *SarnStat* 777; *SkarKaz* 456b. Cf *przychodzić do czego od czego*; *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

przychodzić do czego od czego (1): íz od wygláfzenia obráfzow/ przychodzą do wygláfzenia ludzi *ReszPrz* 62.

przychodzić z czego (2): Z bogáfctwá álbo z doítáftku człowiek ku złoótfám przychodzi *BielKron* 346; *RejZwierc* aa2.

przychodzić k(u) czemu (5): *BielKron* 346; którzy [gracze] tak grą wykrzeni/ y ku niedośćatkowi przywiedźieni/ częstokroć ku gorzszym rzeczóm przychodzą *SarnStat* 706. Cf *przychodzić ku czemu czym; ku czemu za czym; Ze zdaniem dopełnieniowym*.

przychodzić ku czemu czym (1): Gdy zaráz gniewánim y nienáwiścią fercá/ ktemu iákim żelázem [...] ku morderstwu kto przychodzi: to pewny znak iest/ iż to iuz z Szátáná kłamliwego mężoboystwo to pochodzi *CzechRozm* 239v.

przychodzić ku czemu za czym (1): ále też y drugie dwie námienione mieyfcá [*Żydzi w Piśmie Św.*] w złe mnimánie przywieść vfiłuiá/ coby fínadz ielzczę mogło było mieć nieiákie podobieństwo rozumu ich ostrego/ zá ktorymby ku tak fmiáley powieści przychodzili *CzechRozm* 137.

przychodzić w co (1): Woła panie [z] Sługą twoym Nieracz wżadny fąd przichodzicz *RejKup* r8v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym z zapowiednikami: do tego* (1), *k temu* (1); *iż, że*] (2): ten ktori czyni wżytko co mu wolno/ potym przychodzi ktemu iż to czyni co fię nie godzi. *BibRadz* II 95d marg; Wżákże to ielzczę v mnie dziwna z iákiego wżdy rozfádku ludzie ci do tego przychodzą/ że fie tak bárzo fprzećiwiáią wzywániu Chriftułowemu *CzechRozm* 203.

α. *Zajmować się tematem; w lekturze: doczytywać do jakiegoś miejsca* (15) :

przychodzić do czego (10): Tu Poetowie wiele máctwá przyczynili/ ktore tu opuścżam/ tylko do hiŃtoryey przychodzę. *BielKron* 57v, 61; *Persolvi primae Epistolae venio ad secundam*, Odpowiedzialem ci ná pirwży list/ przichodzę do wtórego. *Mącz* 401c; A tak przychodząc do wzroftu/ thák náyduię v siebie/ iż ma być Dworzánin/ áni názbýt wielki/ áni názbýt máły *Górndworz* E, B4v; *SkarŻyw* 583; *CzechEp* 199; *WujNT* 837; Przychodźmy do táiemnic wiáry náłzey/ ktore fię ná tym chrzcie ziówiły. *SkarKaz* 515b. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym*.

przychodzić k(u) czemu (6): Ale przychodząc ku tey dziŃfeyfzey hiŃtoriey fwiętey/ [...] *RejPos* 305, 242v. Cf *Ze zdaniem dopełnieniowym; Zwrot*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*z zapowiednikami: do tego, k temu*] (2): Ale iż ktemu przychodzę/ gdy iuz byli [*Żydzi*] ná pułzczy/ idąc w drogę *RejPos* 141; A wżákoż do tego przychodząc/ iáko ten grzech niewdzyęczność iest ná wielkiey pieczy v Páná náłzego/ fłuchay co fie potym słało *RejPos* 215v.

Zwrot: »ku końcu(-owi) przychodzić« (2): Alie wrzec fię niezawodząc Ku konczu richlo przychodząc Vprzedzil dworak profłaka *RejRozm* 402; *RejAp* 189v.

k. *Powodować czyjś stan [komu ku czemu]* (1) : Skąd więc potym to przychodzi częstokroć/ [...] iż [*dzieci*] rodzicom fwym przychodzą ku wielkiey boleści/ fmetku/ á żáłości/ á fobie bywáią przyczyną wiecznego zginienia. *RejPosWstaw* [41²].

l. *W zwrocie*: »w miarę przychodzić« = *udawać się* (1) : Halter, vel halteres, Olowna kulká álbo yábłufzko ktore cy ktorzy táncuyá álbo ktorzy fie po powroziech pułzcżayá w ręku máyá áby ym w miarę przychodźilá waga y skoki. *Mącz* 153a.

4. *Następować w czasie; venire HistAl, Vulg, PolAnt, Cn; sequi Vulg, Modrz, JanStat; evenire Modrz, Calep, JanStat; provenire Modrz, JanStat; procedere Modrz, Cn; accedere, producere Mącz; accidere, consequi, nasci, pervenire Modrz; supervenire Vulg; recidere, redire Cn* (722) :

A. *W zdaniach podmiotowych* (638) :

a. Z podmiotem oznaczającym stan lub wydarzenie: zdarzać się, stawać się czymś udziałem; z określeniem przyczyny: powstawać, brać się skądś (552) : włożyłz gy [knot] do maczycze: tedy rzecz przyrodzona [tj. menstruacja] przychodzi/ dzyetziatko martwe wypada FalZioł I 2b; pomażelz pulfi v rąk j vnog przed febrą z godzinę/ tedy to pomazanie oddala drzenie y zimność kthora przychodzi w febrach. FalZioł I 24a; POłpolithy á zwyczajny czas zleżenia: iefth dziewiąty mieliacz. Abowiem dziewiątego księżicza wypełnione⁸⁰: zleżenie przichodzi. FalZioł V 16a; Też paieżczyna z winem pita ciepło przed quartaną godzinę nie przychodzi quartana więczey. FalZioł V 90, I 41d, 73c, 76c, V 5, 16b (20); á tak fie żołądek wyprożni od wczoraylzych potraw, y przychodzi lepřza chęć ku iedzeniu ktora iefth znamię zdrowia. GlabGad G4, D2v, D3v, I7, K5v, K7v, L3v, L4; LibLeg 11/41; Tota die verecundia mea contra me eft: et confulio faciei meę cooperuit me. A gdy to [przypowieść] rozmyflam vřtawicznie rozmawiam fie fam naprzeciwko łobie/ á zapłnienie oblicza mego przychodzi. WróbŻołt 43/16; Lofem włzelka rzecz przychodzi BielKom F2; LubPs dd; Mąż vbogi kthory potwarza vbogie/ podobien iefth dżdżowi gwałtownemu/ zá którym przychodzi głod. Leop Prov 28/3, Matth 18/7; RejZwierz 3; A przetoż thá niepráwość będzie wam iáko mur wyfoki zryłowany á pochyłony ku obáleniu/ ktorego vpádnienie nagle á prędko przychodzi. BibRadz Is 30/13; KochSat B4v; Annus producit non Ager. Proverb. Káżdza rzecz s czásem przychodzy. Mącz 10c; Theż y z vřt śmiedzenie [!] przychodzi/ gdy komu działłá gniją SienLek 75, 92, 101, 102v, 139 [3 r.], 141v; GórnDworz Kk7; BielSat D; WujJudConf 255v; BudBib 4.Esdr 13/57, Tob 4/13; BiałKaz B; ModrzBaz 37v; iż táki kurcz/ rad więc przychodzi w záplugáwiónym á źle wypurgowánym cíele Oczko 16v, 33v; lecz iufz koniec żywotá mego y zeście z tego swiáta przychodzi SkarŻyw 51; CzechEp 232; Wefelé ze dniem zaráz dziś wielkie przychodzi. PudlFr 71; Po wielkiey Wolności przychodzi wřzeteczeństwo GórnRozm Bv, Bv; Calep 376a; Phil R4; GrabowSet V4; SarnStat 538; Smierć řtráźna: lecz kto dla oyczyzny ginie, Słodka przychodzi KlonKr E4; SkarKazSej 706b.

przychodzić dla czego [= z jakiego powodu] (12): OpecŻyw 43v; FalZioł I 56d; GlabGad B5v; abi przicina niebila gniewv y kazny bozey nad zyemiany y livdem Chrzesczyanskym ktora pospolicie przichodzi dla nieřpawiedlywoczy [!] LibLeg 10/150v; BibRadz II 135c marg; BielKron 309; RejPosWstaw [110²]; Dla záwárcia máćice/ चुć niezwykła przychodzi/ iż řye więc niektorym záchćiewa/ niegdy rzeczy godnych niegdy niegodnych ku iedzeniu SienLek 112v; ModrzBaz 27; Gdzie też widzimy/ iż wiele chorob cíeleřnych dla grzechow przychodzi WujNT 132; SarnStat 938. Cf »dla [jakiej] przyczyny przychodzić«.

przychodzić do kogo (1): A to przelewánie krwi nie hámuie fię wdorostem wieku: przychodzi iufz y do dzieći [tj. dzieci mordujá]. ModrzBaz 144.

przychodzić od kogo (10): bo řnadz iefłcze zmlódołci moiey ty przeřtráchy od ćiebie ná mię przychodzą RejPs 130v, 140; Diar 24; Ariftoteles powyáda iż nauczycyelom/ bogom/ y rodzicom nigdy nye może im nikt oddáć/ áni fie im od nikogo dořić řtác może. Rozumyeyáç tho iż od tych wyele dobr nyepóřpolitych á wielkich vrařta y ludzyom przychodzi. GliczKsiąż N8; Záwřdzi ná wierneho przeřládowánie od złořciwych przychodzić muři. LubPs K4 marg; Leop Eccli 5/7; BibRadz Bar 4/35; BielKron 156; GórnDworz Ee8v; Iufz tho ná oko widzę iáwnie/ iák ná grzeřzne od ćiebie

przychodzi karanie *ArtKanc* L11; że zdrowie/ Błogośławieństwo Boze/ wżelákie dobrá [...] od Bogá [...] nam przychodzi *KołakSzczęśł* A2v.

przychodzić od czego (4): á na nocz pożywane [*orzechy laskowe*]/ niepodobnie on [*lege*: od] nich richło zdrowie przychodzi *FalZioł* V 77v, II 5b, V 51v; *SienLek* 30v.

przychodzić z kogo (3): WEzrzy miły panie zwyfokołcinieba łwego tu naniłkołc mieřzkánia łynow człowieczych abychmy cię zrozumiełi nad łobá byc pana łwego z ktorego nam wřlytko dobre przychodzi *RejPs* 80; A to náłłe záłłiepienje Zgiédnało nam przegřeřlenie Czo łię snámi łpołu rodzy Znáłłych przodkuw nam przichodzy *RejKup* r7; *BibRadz* II 7b *marg*.

przychodzić z czego [= z jakiego powodu] (192): bo dár bołkié⁸⁰ widzenia/ przychodzi z wiary *OpecŻyw* 187; Sluchay czorko czo anyol tobye rzecze abyłz u uyerzyła bo s fluchanya uyara przychodzi *PatKaz* III 129v; Też łzczaw iełt pomoceⁿ na żołtą niemotz ktora przychodzi z zatkania żył *FalZioł* I 4b; Zafię gdy łzczkawka z proźnego żoładka/ kthori nie ma czo trawić: przychodzi. Thedy wezmi oleyku Fijołkowego/ z mlekiem zmieřzawřzy *FalZioł* V 42v, I 7d [2 r.], 10a [2 r.], 21b, 35c, d (90); Bo wielkie truchłoći z godowania człęłtego przychodzą. *BielŻyw* 103; á tak picie nazbyt barzo mu [*żoładkowi*] łzkodzi gdyż ono po wierzchu w iego człelufciach pływaiącz zaduřza y z ktorey duřzności przychodzi łzczkanie. *GlabGad* E8; á tak wřzeliķa rozmaitoć niemocy przychodzi z rozmaitoći pokarmow *GlabGad* G4v; á tak ona karmia [...] zagnije łie, y obracza w wilgoti złe y nie łtrawne, z ktorich rozmaite choroby przychodzą. *GlabGad* K4v, E4, I3v, K8v, L4 [2 r.], L6v (12); *RejPs* 71v, 130; Bo ácz rozum z człowiekiem łie rodzy Lecz łnadz go więcey zczwyczenia przychodzi *RejRozpr* K4; Wierz mi iż to bardzo łzkodzy Gdy czo z łęknienia przychodzy *RejJóz* F8v; *RejKup* r8; *HistAlHUNG* A3; *BielKom* F8v; *LubPs* P2 *marg*, bb3v *marg*; *GroicPorz* n4; *KrowObr* 226v; *RejWiz* 41v, 93v; Pomniłz co zá nieřzczeńcie/ z opilłtwá przychodzi/ Ze nie máłz nic ták złego/ co łład nie pochodzi. *RejZwierz* 142v; W káždey pracy iełt obfitość/ á thylkoż z słow proźnych przychodzi vbołtwo. *BibRadz Prov* 14/23, *Ps* 107 *arg*, *Prov* 3 *arg*, II 7b; ma drugi kilķá łynow/ łotruią domá/ tną kozereę/ zábiłaią/ krádną/ co wřzytko z proźnowánia przychodzi *OrzRozm* V3; *BielKron* 147, 258; Emolumentum, Pożytek/ Zysk który przichodzi z náłzey prace. *Mącz* 103b, 67b, 106b, 128a; IAKo z innych wilkości/ táko też y ze Krwie wiele Niemocy przychodzi. *SienLek* 35, 15v, 45, 85, 97v, 107 (12); *GórnDworz* K4v, N3, Ee3, Ee8v; toć iełt modlitwá [...] ktora przychodzi s łercá wiernego *RejPos* 214, 63, 86v, 204, 307, 330; Siłá s trzeźwości pożytkow przychodzi/ Márna ożárłość tá nám ná wřzem łzkodzi. *RejZwierz* 218, 76, 103, 229v; *BielSpr* b4v; *WujJud* 192; Z łrogości przychodzi vniżenie y niedořthátek wielki *BudBib Tob* 4/14; *HistHel* Bv; y *Cicero* powiełá/ iż porządne życie obywałelow ktoreykolwiek ziemie/ przychodzi ábo ze zwyczáiow zá [!] vřtawę wziętych/ ábo z Praw piłánych *ModrzBaz* 4v, 4, 5v, [16], 48v, 92v (10); *Oczko* 19; *CzechEp* 130; *BielSjem* 23; *ArtKanc* T5v; *BielRozm* 5; *GrabowSet* M2, T2; *SarnStat* 902, 904; *SzarzRyt* C3v. Cf »z przyczyny przychodzić«, »z wiatru przychodzić«.

przychodzić z strony czego (6): Też ołowianey barwy vrina [...]. Znamionuie pierłi y płuczka być dřećzone/ [...] ktore łuchoty z łtrony zranionych płucz przychodzą. *FalZioł* V [2]v, I 36d, 43d, 74d; Ale iż Kátowie/ Opráwcy/ Ceklarze w wielkiey nienawiłci y zelżywołci v ludzi bywáią/ tho

nieprzychodzi y przychodzić niema s łtrony ich wrzędu/ ále s tąd iż wrzędu łwego źle vżywáią
GroicPorz h.

przychodzić komu, czemu (71): *PatKaz I* 6; ápotem ony vilkołci wchodzą w dziureczki głowy/ ktore napełniaią á zacifkaia/ á tak łtąd przychodzi łwęte⁸⁰ walantego niemoc tym dziatkam. *FalZioł I* 8c; Też Perły łą barzo dobre naprzeciw Melankolijey/ kthora niemocz przychodzi ludziom ze drzeniem łercza. *FalZioł IV* 57a; Błelmo na oczy dzieciom przychodzi z wielkiego płáczu *FalZioł V* 40v, I [138]d, III 3a, V 7v, 42, 43; *GlabGad* E4v, O5; *RejPs* 80, 130; *RejRozpr* Av, C2v; Bo czo drugim roskolź płodzy To mnie ze włtydem przychodzi *RejJóz* C8; *RejKup* k6v; *BielKom* F8v; *GliczKsiqż* N8; y owłzem záwždy w thych táiemnicach wielkie á pociefzliwe rzeczy nam przychodzą/ bychmy ie iedno rozumieć chcyeli. *LubPs* G4; S łpraw Páńfkich záwždy ludziom przychodzi vznánie/ iż przełtawáią grzelzyć. *LubPs* P2 marg, Y3 marg; *KrowObr* 116v; Ten ktory ielt ćierpliwym włzytko znośi do czáfu/ ále potym przychodzi mu wefele. *BibRadz Eccli* 1/22; Y poznałem ia ze iednáka fortuná włzytkim przychodzi *BielKron* 79v, 80, 81, 112, 147, 156, 432v; co fye thedy przygadza kiedy od ciepłá człowiek fye muśi poćić/ á zwłálczá zdrowy. S tądćiem [!] ćiátu przychodzi mdłóć/ y niemocy rozmaíte. *SienLek* 2v; thy żyły niemáią krwié żadnéy w łobie/ tylko lipką wilkoć klijowátą/ kthora lipkoć gdy zwodnieie/ przychodzi onému członkowi trzęśienié *SienLek* 142v, 19, 39v, 115v, 139, 140v; *GórnDworz* H8, K4v, N3; *RejPos* 63, 86v marg, 289v, 330; *BielSat* C4v; *KuczbKat* 110; *RejZwierc* 13; Boć iáko nie ieden pożytek z połtu nam przychodzi ták fie teź nie dla iedney przyczyny pośćiemy *WujJud* 192; *CzechRozm* 123v; *RejPosWstaw* [41⁴]v; *HistHel* Bv; Rołtropnoć przychodź nam zdoświádczenia ábo náłzego ábo kogo inego *ModrzBaz* [16], 4; *SkarŻyw* 117; Drugim nagła śmierć ták pędko przychodzi *ArtKanc* R17; *BielRozm* 5, 23, 24; *GórnRozm* A4v; *ActReg* 163; *GrabowSet* T2; *KołakSzczęśł* A2v; *WujNT* Xxxxx2v; *SarnStat* 4, 640; [*SkarŻyw* 150 (*Linde*)]. Cf *Fraza*; »z wiatru przychodzić«.

przychodzić na kogo, na co (128): Czego fye zły człowiek boi/ to rádo przychodzi nań. *March*¹ A4; *OpecŻyw* 43v; Tu zafię małź baczyć/ y wiedzieć rozmagithe trafunki y przygody: kthore przy rodzeniu/ y porodzeniu na niewiáłthy: przychodzą *FalZioł V* 26v; PRzychodzi teź opuchlina na dziecie/ czálem na włzytko/ á czálem na niektorą łtronę *FalZioł V* 41; CZęfte kichanie, albo barzo gwałtowne: przychodzi na dzieci z wrzodu głownego. *FalZioł V* 41, I 97c, 155b, IV 14a, 54b, V [4]v (23); Czarne miełtca tamże/ łtrach/ boiazn/ y łzkodę vkazuią, bowiem takie połpolicie przychodzą na paznochy z przelęknienia łercza. *GlabGad* P4; *March*³ V4; A niebełprzyczyny tákowa boiazn námię przychodzi/ bom rozumiał zem bez łrogiego káránie niemiał być zá wyłtępki łwoie *RejPs* 58; Kto kolwiek vpelnie dufa pánu bogu żadny łtrách nań nieprzychodzi. *RejPs* 222, 71v, 130, 130v, 135v, 173; *RejJóz* D4v; *HistAl* Gv; Bo JKM prze inne sprawy na sejmy przypadające i prze te potrzeby, ktore od nieprzyjaciol postronnych na państwo JKM przychodzą, uczynić tym sądom dosyc nie moźe *Diar* 24; Iáki łtrách á boiazń przychodzi ná ti włzytki/ ktorzi namniey odłtąpią od woley/ á rołkazánie páná Bogá łwego. *LubPs* T5v marg, ktv, A4, K4 marg, T4, bb6 marg; *KrowObr* 147, 206v, 230v; Y łny ná nie [*łpiqcyh ludzi*] przychodzą okrutnie łtráfzliwe/ Ze fie zdádzą przygody práwie iáko żywe. *RejWiz* 94v, 93v, 126v; *Leop Prov* 29 arg, *Sap* 19/2, *Rom* 3/22, 1.*Petr* 5/9; *BibRadz Eccli* 27 arg, II 135c marg; Brutus s płáczem pochowan iáko prawdziwy miłófnik Rzeczypołpolitey/

przychodzić dokąd (8): Zawszy nam co nowego ná zyiemię przychodzi. *RejWiz* 148v; *RejPos* 329; Ano z onych ludzi ktorzi wyższe á zacnieysze vrzędy trzymáią/ nie rowno więcey złęgo do Rzeczypołpolitey przychodzi/ niż z niepożytecznego łzołtyłá. *ModrzBaz* 99, 48v, 134; *GrabowSet* Y2; IZ ztąd wielką łzkodę do Rzeczypołpolitéy królestwá widzimy przychodzić: żełmy od kilká lat pieniędzy przełtáli bić *SarnStat* 409, 1131.

przychodzić skąd (67): Też biále Kadzidło ielt wilkołci flegmiłtych w głowie wyfufzaiące/ [...] iż im niedopułzcza z głowy na pierłi płináć, łkąd ciężkie kałzle, á łmiertelne przychodzą *FalZioł* III 33a; albo gdy miechierz cierpi kamień/ wrzody/ y wodę krwawą [...] / przychodzi porułzenie wielkie w ciełe/ na doł włzytki rzeczy łpądzaiące/ á z tąd że przychodzi tych to żył zatkanie y rozpukanie. *FalZioł* V 29v, I 8c, III 3a, V 3, [4]v, 18a, 19c, 65v; á tak zaraża [*wino*] mozg zatikaiąc gi z kąd więc przychodzi wielka niemocz y Apoplexia. *GlabGad* H2v, G2, G6, K6; *RejRozpr* Av; *RejJóz* D4v; Włwieckych łprawach miecz niertreba Nadzieie/ bo kazdy [*lege*: każda] znieba. Nam tu przychodzi na łwieczie *RejKup* k6v; *HistAlHUng* A3; *KromRozm II* bv; *LubPs* Y3; *RejWiz* 7, 41v, 60v, 146; Coż wy vczynicie w dzień náwiedzenia/ y zńędenia kthore z dáłeká przychodzi? *Leop Is* 10/3; *BielKron* 244, 432v; *Prot* B3; *SienLek* 2v, 29v, 91v, 103v; *GórnDworz* Gg6v; bywáią [*królestwa łwiata*] práwie zállepione á łamy w łobie rołtárgnione/ á w rołsterk á w niezgodę obrocone: á stąd potym przychodzi vpadek á zniłzczenie ich *RejPos* 79v, 307; *RejPosWiecz*² 91; *BielSat* C4v; *RejZwierc* Bv, 13, 99; *RejPosWstaw* [41³]v; *CzechRozm* 123v, 225v; Bo wiele złęgo ztąd przychodzi/ gdy rády zwierzchnych Pánow nierozmyłłnie/ łkwápliwie á przed czáłem bywáią rozgłáłzáne. *ModrzBaz* 25v, 19; Iedné [*dobra*] w vmyłłe/ drugie w ciełe vkázuią: Trzećie z łtrony przychodzą/ co łczęściém zowiemy *KochDz* 105; *WerGołc* 214; *BielRozm* 23; *Phil* H4; *GrabowSet* Q, Y2; *LatHar* 577 marg; *KołakSzczęłł* A2v; *SarnStat* 4, 178, 193, 195, 409 (9); Skąd z letargu łmutnego wrzod łmáczny przychodzi/ Bo łie to zdrowo widzi/ co nabárziey łzkodzi. *SzarzRyt* C3v. Cf *Fraza*; *W przen*.

Ze zdaniem podmiotowym [iż] (4): *KromRozm II* bv; *BielKron* 432v; Gdy łye ze wrzodu zapalenie w żywoćie okaże/ s kąd więc przychodzi iż łye żywoth zápiecze/ náwierć kołáccowego korzenia w łtárym piwie powarz przyłóżywłzy máłłá máiowego/ á to wypiy. *SienLek* 103v; Bo iż káždy miłłue łámego łiebie [...] / przeto też ztąd to przychodzi/ iż pochlebcę iákokby cnot łwoich łwiádká rad przyimie/ á z chęćią iemu vłzy otworzi. *ModrzBaz* 17v.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Bo áczkolwiek bez pokármu y bez picia/ człowiek trwáć á żyw być nie może/ włzákke iednak łtąd to nie przychodzi/ iż kto ie y pije/ áby miał żyć ná wieki. *RejPosWiecz*² 91.

W przeciwstawieniu: »przychodzić ... odchodzić« (1): A też ia fortuny nie pátrzę kiedi przychodzi/ ále kiedi odchodzić ma/ bo łie thám dopiro iey włzytki łkutki okázác mułżá. *RejZwierc* 13.

Fraza: »pożytek przychodzi; z pożytkiem przychodzić« [*w tym: skąd* (4), *komu* (4)] [*szyk zmienny*] (6;1); *GliczKsiąż* F2; O vcziwoći powinney y o posłufzeńłtwie rodzićcom powinny/ y o wielkim pożytku kthory z tąd przychodzi. *BibRadz Eccli* 3 arg; *Mącz* 510d; Nie dármno Apołtołowie vłtáwili/ áby przy łprawowániu táiemnic Bołkich [...] byłá pámiátká czynioná tych ktorzy z tego łwiáta zefłzi. Bo wiedzieli/ że im łtąd wiele dobre^{go} y wiele pożytkow przychodzi. *WujJud* 239, 239; Nie

gońmyłz thedy ná niebełpieczeńłtwá/ á máiąc czás po temu/ opátruemyłz to iákoby nam s pożythkie^m
przychodziło náłzey zbroie podniefienie *MycPrz* II A2; *ModrzBaz* 4.

Zwroty: »z lany przychodzić« = *diuturnitate temporum existere* *Mącz* (2): Leć mądrość z lany
przychodzi/ dla czego nye młodo fie ożenić potrzebá by było/ iáko wzdám dzis młodo fie żenyą.
GliczKsiąż P3; *Mącz* 396d.

»z [jakiej] przyczyny, dla [jakiej] przyczyny przychodzić« [w tym: na kogo (2)] [szyk zmienny] (27:1):
Iełth [*celidonia*] pomoczna naprzeciwno bolełci zębów kthora przychodzi z zimney przicżyny *FalZioł*
I 30b; Cłełzkie rodzenie cżęłto kroć na matki przichodzi: dla rozmagithych przyczyn/ tak z łtrony
matek, iako y z łtrony dzieci. *FalZioł* V 17a; Iełtli kałzel z gorączy przyczyny przychodzi, Thedy
wezmi/ Mirri łtłuczoney na proch *FalZioł* V 39, I 10a, 18c, 32c, 67b, 84d (18); *GlabGad* G2; *SienLek*
39v, 76, 133, 142.

»[komu] z wiatru przychodzić« = *latwo się udawać* (1): Tákich fie Pánów łtłuczni páchołcy
trzymáią: Ze im z wiatru przychodzi włzytko/ ták mniemáią. *KlonWor* 55.

Szeregi: »przychodzić i odchodzić« (4): *Periodicus*, Co pewnego czáfu w yednę miárę przichodzi y
odchodzi yáko febry. *Mącz* 291b; *OrzQuin* E4v; Trzećia iełt różność/ iż w nas rozumienie y mądrość
iełt przypadkiem/ przychodzi y odchodzi. *SkarKaz* 485a, 485a.

»przychodzić a przypadać« (2): *LubPs* A4; iáka iełt trudna á niebełpieczna drogá á łpráwá
náłładowánia łwiátá tego y kfiążęćiá iego/ á iáko przychodzi á przypada káżdemu s łrogim potem
czołá iego *RejPos* 289v.

W przeni (1) :

Zwrot: »[skąd] w serce przychodzić« (1): Bo ztąd [*naruszania poczciwości*] wiele pokus/ y
zápálczywey chćiwości w fercá ludzkie przychodzi [*animis hominum immittuntur*]. *ModrzBaz* 53.

α. *Z przysłówkiem oceniającym stopień trudności (funkcja zbliżona do spójki orzecznikowej, np. łatwo przychodziło 'łatwo było')* (22) : Miły Iozeph oto nie pleć Gdy od łzczęłcia czo mozełz mieć A iż to
darmo przychodzi *RejJóz* E; *BibRadz* *5.

przychodzić z czego (3) *cf* »śnadnie przychodzić«.

przychodzić komu (16): Acz wkládnóć z powagá/ nie rádá fie zgodzi/ Przedłię to tym cnym
pánnam/ nadobnie przychodzi. *RejZwierz* 49v; *RejZwierz* 14v; dobrze czynić iuż było cieżko
dziatkom ich/ á cnotá y boiazń Boża przychodziła im zpoteł czołá ich *SkarŻyw* 263. *Cf Frazy*.

Frazy: »śnadnie, łatwie, lekko, łacnie, ładnie przychodzić« [w tym: komu (10), z czego (3)] [szyk
zmienny] (6:4:1:1:1): bo iáko łatwie co komu przychodzi/ thák o iego vmieiętnóći ludzie rozumieią.
GórnDworz F2, E7, Fv, M5, T6; Kiedy rołtropność przypádnie/ Włzytko by wianki wł łnádnie/ Iuż
więc thákemu przychodzi *RejZwierz* 231b; y piłáł [*Mikołaj*] Połtillę Polłkim ięzykiem/ bo ácz był
nieuczony/ ále s cżythánia á ze zwyczáiu tedy mu tho iuz łnádnie przychodziło *RejZwierz* Aaa, Aaa2;
y rzádenie włzytkiego ludu dáleko łnádniey przychodziło [*facilior esset*]/ gdy káżdey ofoby życie
przełožony iego rychley y lepiej wiedzieć mogł *ModrzBaz* 83v; Bo łnádnie wierłz przychodzi nie
sfráłowney myłli *WisznTr* 5; Nie trzebá fie dżiwowác/ tedy/ w ludzkim łtanie/ Iłz fráfunki/ kłopoty/
przychodzą więc tanie. *KołakCath* C3v; *SkarKazSej* 686b; iednemu lekko przychodzi pożywienie/
drugiemu cieżey/ łacwiey iednemu niż drugiemu. *KlonFlis* A4.

»z trudnością, trudno przychodzi [komu]« (2:1): kopali Turcy pod mury chcąc prochy zafadzić na kilku mieyfcách/ wżakże im tho ftrudnością przychodziło. *BielKron* 315v; Ale fmutnému trudno śmiech przychodzi *KochFrag* 25; *SarnStat* 1151.

β. Odnosić skutek (7) :

przychodzić komu (3): Cf przychodzić komu z czego; Fraza; Zwrot.

przychodzić komu z czego (1): Nie przychodzi nic inego lepszego człowieku s prace fwey/ iedno co ie á pije *BielKron* 79v.

przychodzić k czemu (1): Akażda rzecz vkwapna rado tak więcz bywa Nie przychodzi ni kczeniu y zły koniecz miewa *RejJóz* I2.

Fraza: »na co mi [co] przychodzi« = *co mi z niego przyjdzie, po co mi, niepotrzebne mi (1):* Na co mi kádzidło z Szewy (ma) przychodzić [ut quid iam mihi thus de Seba veniet]/ á(bo) korzenie *BudBib Ier* 6/20.

Zwrot: »przychodzić ku pożytku« [w tym: komu (1), przez co (1)] [szyk zmienny] (4): *PatKaz III* 114; też z nienagła obracza fie [pokarm w żołądku] w wilgotę krewną, j przichodzi ku pożytku. *GlabGad* K4; *DiarDop* 108; A gdzieby to [ćwiczenie młodych ludzi] miało słuźniey być? iedno v Bráćifzkow Zakonnych w Klasztorzech/ ktorych wiele ieft ná tho nádánych/ iedno przes niedbáłość ftárszych nieprzychodzi to/ áni Bogu: áni nam ku pożytku *BielSpr* c.

b. Z podmiotem oznaczającym słowa, tematy, sformułowania (3) :

przychodzić komu skąd (1): A iżem rzekł ze Saul/ Krolem zoftawfzy/ iákoby fie był dopiero onegołz roku urodził/ tedy mi to z ftąd przychodzi/ iż też Dawid piśząc wprzod sam o sobie/ á pod figurą o Iezufie Chrifufie/ to o Bogu powieda *CzechRozm* 140.

przychodzić za czym (1): bo z dziełiatniká bywa rotmiŃtrz/ s fláchćicá kfiążę/ s kfiędzá biskup/ á z vczniá miŃtrz: y ták zá wŃtępkieŃ przezwiŃko nowe przychodzi. *GórnDworz* Kk4v.

α. Następować w tekście [do czego] (1) :

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): PiŃłem iuż poŃtránnych Ludzi Ńpráwy RycerŃkie/ dawnych y Ńrzednich czełow [!]/ rzecz przychodzi do tego áby też co było náznáczono przes piŃanie potomkom náłzym/ ktorym ŃpoŃobem y obyczáiem náłze Ńpráwy RycerŃkie záchowáne bywáią *BielSpr* 60v.

c. Z podmiotem oznaczającym treść zamysłu: spełniać się (2) : Lecż gdy przydzie ono/ (bo) oto przychodzi/ tedy doznáią że prorok był miedzy nimi. *BudBib Ez* 33/33.

Zwrot: »ku skutkowi przychodzić« (1): że rády ich ciełefne ktore przedfię biorą/ [...] nie tylko ku Ńkukowi czełto nie przychodzą: ále fie też nie raz ku háńbie ich łámych/ y Ńzkodzie obracáią. *CzechRozm* 185v.

d. Z podmiotem oznaczającym czas, jednostkę czasu lub okres: nastawać (81) :

α. O czasie następującym obiektywnie: w stałej kolejności (kalendarzowej, naturalnej lub wyznaczonej), też stanowiącym koniec ustalonego terminu; też o wydarzeniach występujących zawsze o tej samej porze roku w stałym terminie (36) : *MiechGlab* 22; *RejJóz* L6; Po niektorim czáfię/ gdi przjchodzili żniwá piŃeniczne: przyłzedł [!] SamŃfon chcąc náwiedzić żonę fwoię *Leop Iudic* 15/1; *BielKron* 36; *Hyems accedit*, *Zymá* przychodzi. *Mącz* 43c; A Gdy w dzyeń ieden Sobotni iuż

przychodził wieczór [...]: Przyšzedł Pan Iezus *RejPos* 117v; ZÁ Látem záfię błotna Iefień przychodzi/ á zá Iefieniá záziębła á niewdzięczna žimá. *RejZwierc* 171v; *ArtKanc* D12.

przychodzić komu (3): á ielli [*Nil wyleje*] ná piętnáście łokci/ iuż iedno [*Egipcjanie*] goduią/ fą wolni/ dobythki záwáfzy karmią/ czwarthego miefiącá im žniwo przychodzi. *BielKron* 270. *Cf* »czas przychodzi«.

przychodzić na co [z powtórzeniem tego samego rzeczownika] = *następować bezpośrednio po czymś, mijając jedno po drugim* (1): Nihil semper floret, aetas succedit aetati, Nić nie może być w yednę miarę/ látá ná látá przichodzą/ Yedne drugie wycyskáyą. *Mącz* 44d.

Frazy: »czas przychodzi« [w tym: czego (4), czemu (3), komu (2), na kogo (1), ku czemu (1); aby (1)] [*szyk zmienny*] (15): Pothym gdy czas ku porodzeniu przychodzi: wznak fie obroci [*dziecko*]/ tak iż główką nadoł/ nołzkami ku gorze/ oczýma ku żywotowi matczynemu fie obraca *FalZioł* V 16c, V25; A gdy iey [*Rebeki*] czas przichodził porodzenia/ miała wielką boleść *BielKron* 14, 41v, 137, 213v; [*mówi dłużnik do wierzyciela*]: Czas przychodzi/ ia pieniędzy niemam/ á przeto vmrzeć wolę/ niż zołtác w nieprawdzie. *GórnDworz* T6; y on Iozeph/ y oná pánná/ mufieli fie w Betleem połtáwić ná on czas/ gdy iuż przychodził czas świętego národzenia iego [*Jezusa*]. *RejPos* 18v, 5v, 18v; *SkarŻyw* 497; Bliżyć fię iuż czas powtánia/ przebudź dużo ciáło z ípania/ przychodzi czas świtánia. *ArtKanc* T4v, B2v; *ActReg* 116; Dworká ma tego doyrzeć z pilnoścíą/ áby ogrodnych rzeczy nie omiefzkiwála śiac/ gdy czas czemu przychodzi. *GostGosp* 122.

»[który, jaki] dzień przychodzi« [*szyk zmienny*] (4): *BibRadz Iudic* 14/15; *KochPieś* 41; Y choć mię íczęście z dałeká [!] obchodzi/ Pomnię/ iż po dżdzu íáfný dzień przychodzi. *PudłFr* 21; A iuż ten dzień z fądu wiekuíftego przychodził/ ktorego dnia człowiek połpołu z inemi żwierżety ze wnętrżności žiemie ná íáśniá wyniść miał *GórnRozm* N2; *KmitaSpit* C5.

»noc (a. czas nocny, a. ciemność nocna) przychodzi« = *nox aderat Miech* (5): *FalZioł* IV 17c; widząc Atila fiebie z świmi zwyciężonego z iachał z świmi do obozu gdy noc przichodziła. *MiechGlab* 54; á iuż przychodziła ciemnołć nocna [*Erat autem tam obscura nox*] *HistAl* F4; *RejWiz* 176v; *SkarŻyw* 356.

»[który] rok [czemu] przychodzi« (1): Czwartý rok iuż temu nie płodnemu drzewu Greckiemu przychodzi/ w ktorým wycięte będzie *SkarJedn* 323.

Zwrot: »blisko przychodzić« = *zbliżać się* (1): A to ták wiedz/ Iż gdy iuż ty czáły blisko przychodzić będą/ thedy będą ludzie dziwnie vcífnieni w wielkiej niespráwiedliwosci *RejPos* 5v.

Szereg: »przychodzić i odchodzić« (1): Ut idem in singulos annos orbis volveretur, Aby temi tropy álbo ípofoby rok przichodził y odchodził. *Mącz* [267]c.

β. O czasie określonym z punktu widzenia losów jednostki lub dziejących się w nim zdarzeń ogólnych (45) : Potým po fiedmi lat żyznych ktore były w Eipcie potzęły przychodzitz fiedm lat głodnych *HistJóz* Cv.

Frazy: »czas przychodzi(ł)« [w tym: czego (9), czemu (3), na kogo (1); cum inf (1); iż, aby, żeby (8)] (29): Oto iuż miły panie czas milofierdžia przichodzi *OpecŻyw* 1v; Czemu gdy czas iedzenia przychodzi, człowiek ociężeie j waźnieíży bywa *GlabGad* D3v; *RejKup* f4v; A gdy fię śrzedni czas przybliżyć będzie/ záchowáne będą cztyry [*królowie*] do czáfu/ aż pocźnie czas przychodzić [*cum*

incipiet appropinquare tempus] káždego áby wzięli fwoy koniec *BibRadz 4.Esdr 12/21; BielKron 81v, 86; RejAp 109*; A gdy čás przychodził oney wieczery/ połał ługę fwoyego/ áby opowiedzał onym wezwánym/ áby sie schodzili *RejPos 157, 69v, 128, 146, 177, 260 (9)*; Pátrz iefli to lekka rzecz gdy czáły przychodzą/ iż krolowie pułtopás bez potomftwá schodzą. *RejZwierc 249*; Czás przychodzi obaczyć sie pánowie Zołnierze/ Zbroie ná sie przyftofować odprowfzy kołnierze. *BielSpr b2; HistHel Cv; CzechRozm 142; SkarŻyw 69, 74, 150, 226, 435; NiemObr 65; ArtKanc L; GórnRozm M2v; SapEpit A4v; [SkarŻyw 150 (Linde)]*.

»dni przychodzą« [*w tym: że (1)*] = *dies veniunt Vulg, PolAnt (5)*: Oto dni przychodzą/ á náftanie Kroleftwo ná ziemi *Leop 4.Esdr 12/13, Ier 16/14, Am 8/11; BibRadz Ier 16/14*; Oto dni przychodzą że odetnę rámię twoie y rámię domu oycá twego *BudBib 1.Reg 2/31*.

»przychodzi godzina« = *venit hora Vulg (7)*: *KrowObr 23*; Boycie sie Bogá/ á czyńcie mu poczćiwóść/ ábowiem przichodzi godziná ładu iego *RejAp 119v*; boć przychodzi godziná/ w którą/ wftzyfco fá w grobiech/ wftlyfzą głos iego [*Jezusa*] *WujNT Ioann 5/28, Ioann 4/23, 16/25, s. 371 marg, Ioann 16/32*.

Szereg: »przychodzić abo íść« (1): Niewiáfto wierz mi/ iż przyidzie (*marg*) przychodzi, ábo idzie (-) godziná/ gdy áni ná gorze tey/ áni w Ieruzálem będziecie chwalić Oycá. *WujNT Ioann 4/21*.

Przen [komu] (1) : A owftzem ten náfz ciemny wieczor przyftlyey śmierci náfzey/ ktory nam z wielkimi trudnoftciami [...] przychodzi: mielibychmy wftzyfco mieć ná pieczy *RejPos 110v*.

B. *W zdaniach bezpodmiotowych: przychodzi(ło) 'zdarza(ło) się, następuje (następowało)'* (84) :

a. *O zdarzeniach dotyczących ogólu, obejmujących bliżej nieokreftloną zbiorowość (ludzkość, obywateli kraju itp.)* (25) : Przeto trudno fię iey [*ligi*] tych złych [...] czáłow fpodziewáć mamy/ gdy do niey zá lepftzych nie przyftzło. A przychodziłoli kiedy/ przeięć [...] nigdy nic ftkutecznie poćiefznego [...] nie przynioftłá. *VotSzl B2*.

przychodzi(ło) do czego (9): á gdy do potrzeby przychodziło/ tedy fię potykáli [*szlachcice*] nie rotámi/ iáko teraz [...]/ ale po fámiłiach y Herbach *GórnRozm B2, C3*; záтым bowiem do rozruchow y roftherkow przychodzi/ gdy przełożeni więcey fwoy pożythek vpátruiąc/ oń sie ftáráią/ niź o poftpolite dobro *Phil Q3*. *Cf przychodzi do czego od czego; do czego czym; Ze zdaniem podmiotowym.*

przychodzi do czego od czego (1): Bo [...] od káženia obrázow/ przychodzi do bitwy. *WujJud 53*.

przychodziło do czego czym (1): bez Seymu to Krol z rádą odpráwował/ ładzác wftáwicynie [!]/ á máiąc przy fobie táki orftzak ludzi/ ktorego potęžnoftciá do *exequutiey* łátwie przychodziło. *GórnRozm K4v*.

przychodzi z czego (1): Abowiem z takiej záloftci przychodzi i do tego, że się i ftłowy ná nas [*poftów*] utargiwają *DiarDop 108*.

przychodzi(ło) komu (3): *BielKron 303; OrzQuin L2*; Táktze teź ná przychodzi/ y ofy ná y czyrwie rozmáici gryzą/ y niewiemy kiedy sie wrwáwftzy rofttráć mamy *RejZwierc 115*.

przychodziło ku czemu (2): *BielKron 191v*; Poftly iednákt poftłáli nádrzewiey do siebie/ Chcáli by nie przychodziło ku tey potrzebie. *KmitaSpit Bv*.

przychodzi(ło) ná co (2): Azáfz niewieftz iż przychodzi ná to/ Bywftzy žimá bywa potým láto *BielKom G2v; OrzQuin L2*.

przychodziło za czym (1): Co widząc oni mądrzy Mázofzanie Itárzy/ że do tego [tj. ubóstwa szlachty] zá działem przychodzić miáło/ poštánowali byli tákie práwo/ iż [...] *GórnRozm* I.

przychodzi skąd (3): *GroicPorz* y; *KuczbKat* 155; Abowiem Itąd przychodzi/ że y dzyatki tym wšytkim s podziwieniem fie przypatrzáiąc/ vczycielom Itwym tym połfuznieyſze być muſzą *RejPosWstaw* [41²]v.

cum inf (4): Oni boiác fie áby tho nie przychodziło w obyczay Papieżowi krole vtáwiác/ wzięli Wacláwá Czelkiego krolewicá *BielKron* 303; Bo ielliby od pobrania wšyftkiego śiáná trzy grzywny tylko dáć przychodziło, tedy ták wziác té dzieſięć wozów, iáko y ieden wóz. *SarnStat* 1277, 1274, 1286.

Ze zdaniem podmiotowym [w tym z zapowiednikiem: do tego (4); że, iż, iże] (9): A przychodzi że noc dniowi rowna w godzinach bywa. *FalZioł* V 54; *DiarDop* 108; *GroicPorz* y; *BielKron* 25; A z tąd przychodzi/ iż też grzechow odpuſzczenie [bierzmowanie] z łobą przynoſi. *KuczbKat* 155; *RejPosWstaw* [41²]v; dla ktorey przyczyny [odkładania spraw na następny sejm] do tego przychodzi/ iż wiele ich/ ábo fię o ſwe rzeczy iednáią/ [...] ábo ie ſwoim przeciwnikom puſzczáią *ModrzBaz* 90v; Y przychodziło do tego/ że fię o iedną niewiáhtë kiládzieſiát mężów zábijáło. *SkarŻyw* 269; *SarnStat* 1126.

Fraza: »przychodziło w obyczaj« [szyk zmienny] (2): tákże w obyczay przychodziło iż ie [obrazy] zá iedny ſwięte potym ſwięcono *BielKron* 25, 303.

b. O sytuacji, w której ktoś się znalazł, coś mu a. z nim się stało; został do czegoś zmuszony; in eam necessitate vel fortunam deveni, ut ... *Cn* (53) :

przychodzi(ło) do czego (14): *GórnDworz* Ev; *WerGośc* 255; y tak vbogiej Szlachćie tey/ do wieczney niewoley przychodzi. *GórnRozm* I, F2, I, K3v; *JanNKar* A3; A iż tráfia fię ludziom z łobą fię gniewác/ áby do mężoboyftwá ferdecznego y vczynkowego ábo do nienawiſći [...] nie przychodziło: od tego ielt iednánie y porownywanie *SkarKaz* 315b, 314b. Cf *przychodzić do czego od kogo; do czego z kim; Ze zdaniem podmiotowym*.

przychodziło do czego od kogo (1): až też już do bicia do najazdow do dziwnych zakładow, co jeno osobie WKM należy, od JKM na nas przychodziło. *Diar* 71.

przychodzi do czego z kim (1): Zyczelibychmy sobie tego byli, yKoronie aby znikim, ale zwłascza ztak znacznemi osobami, dotakich przypadkow nigdy przychodzić nie byłapotrzeba *ActReg* 126.

przychodzi(ło) z czego (5): Mam ia mieyſce v mych miłych/ Bogoboynych á cnotliwych/ Ktorem z baczenia przychodzi/ Mowić co fie dobrym godzi *BielKom* E5v; *GórnDworz* Ev; *SkarŻyw* 598; *Phil* M3; *GoſtCast* 56.

przychodzi(ło) komu (20): *RejKup* z7; *BielKom* E5v; *BielKron* 26, 31v, 399; *GórnDworz* B2v; *RejZwierc* 198; Ztej tobie [ſw. Piotrze] miłóſći/ ácz ielſzcze duchem dołkonáłoſći niewypolerowáney przychodziło/ ižeſ nierad Ityſzał o męce y krzyżu Chriſtuſa Páná twe⁸⁰ *SkarŻyw* 598; *WerGośc* 255; Więc przyczyniáćie kaźni ná wyftępki/ á nie ſzukaćie tych ſpofobow/ iákoby vkrzywdzonym do tákich zbrodni nie przychodziło. *GórnRozm* F2; iż dzieleniem vtawicznym máiętnoſći Szlácheckiey [...] nie iedno do vboftwá przychodzi Szláhcicowi/ ále y do tego że fię w chłopá obraca. *GórnRozm* I, F4v, K3v; *ActReg* 186 [2 r.]; *SarnStat* 971; *SkarKaz* 120a; *VotSzl* C3v; *CzahTr* A3; *GoſtCast* 71.

przychodzi(ło) na kogo (2): *Diar* 71; ktore [wojsko] ná tym nawięcey zależy/ áby czoło á czal mocnymi ludźmi ośádzil/ á ná pobocznících dośtátek pomocnych ludźi miał bo ná ty przychodzi więcey y pierwey czynić z nieprzyaścielem *BielSpr* 19.

przychodzi na co (2): *RejKup* z7; á pośpolicie ná to [tj. na upadek] przychodzi takim/ kthorzy cudzozyemcom więcey wierzą/ y ná nie przekládáią ísprawy wśelákie/ niż ná swoie *BielKron* 399.

przychodzi skąd (4): *FalZioł* V 29v; *RejKup* r7v; A tuś fie iuż krotce náfluchał íkąd tho nam przychodzi/ iż chodzim wśyfczy iáko ryby w odmęcie *RejZwierc* 198; *RejPosWstaw* [41²].

cum inf (16): *BielKom* E5v; Nie bądźze iuż proźę cie taką íprofną świnią/ Byś fie nie miał obáczyc iáko ich [bogactw] vżywáć/ Y iáko ich s trudnością przychodzi nábywáć *RejWiz* 19; náośtátek takim [którzy parają się alchemią] przychodzi/ álbo żebrać álbo mynicę bić ná prośłym págámencie. *BielKron* 26, 31v; *GórnDworz* B2v; *BielSpr* 19; Swoy czálem gorfzy bywa na íwego wálnego/ Ciężey círpieć przychodzi á niż od obcego. *MycPrz* I B2v; *ActReg* 30, 133; *SarnStat* [7], 971; *SkarKaz* 120a; Ale gdy nieprzyaścieł prędkí/ iaki íeft Tátáryzn/ ná nas przypádnie/ tám więc iuż/ ábo trudno/ ábo pozno przychodzi nam o íobie rádzic *VotSzl* C3v; *CzahTr* A3; *GosłCast* 56, 71.

Ze zdaniem podmiotowym [w tym z zapowiednikiem: do tego (3); iż, że (8), żeby (1)] (9): Trafia fie też iż ony żyły: ktoremi fie płód w żywocie trzyma y zítanawia/ przez ktore też żywność y karmią bierze/ bywaią grubemi á lipkími wilgotnościami zatkanie/ albo fie nadáwfy: rozpukaią/ íkąd przychodzi iż płód flufzney żywności nie maiącz/ częśto kroć zamiera *FalZioł* V 29v; *RejKup* r7v; ábowiem w prętkiey chwili tho przychodzi/ iż ludzie áż do obłokow podwyśfza fortuná *HistAl* F5; *RejZwierc* 198; *RejPosWstaw* [41²]; iednákąć świátość poznawánia y rozfádzánia prawdy przyrodzenie wśytkim ludźiom dáło: ále iż nie iednáko bywa wycwiczone/ przeto do tego przychodzi/ iż iedni ośtrzey widzą niżli drudzy. *ModrzBaz* 100v; *SkarŻyw* 598; Co [przełożenie krzywdy] gdyby v was było/ nie przychodziłoby zbrodniom do tego/ żeby zá iedęń pozew/ íżeścdzieśiáđ ich dáwáć mieli. *GórnRozm* F4v; *Phil* M3.

α. *Z przysłówkiem oznaczającym stopień trudności (funkcja zbliżona do spójki orzecznikowej „było”)* (14) :

przychodzi(ło) komu (10): cf *Frazy*.

cum inf (3): cf *Frazy*.

Frazy: »z pracą, z trudnością, z ciężkością, za trudnością przychodzi(ło)« [w tym: z pracą a ciężkością (1); komu (7), cum inf (1)] [szyk zmienny] (5:5:1:1): Wiewiorkam się wtefkníło/ Iż im z pracą przychodziło: Závždy ná dąb po żoładź leść/ Kiedy iedno co chćiáły íeść. *BierEz* O4; *RejPs* 59; *SeklKat* Z3v; podatki też dáwáć musielibyśmy, a z jaką to ciężkością i nam i poddanym naszym przychodzi, [...] nie tylko my ale i WM dobrze rozumiecie. *DiarDop* 114; Bo záprawdę thákowá pracę íwoię nie dla ktorego pożytku czynię álbo chwały/ [...] ále dla miłości pośpolitey rzeczy/ [...] ácz mi to zá trudnością przychodziło *BielKron* 334v, 412; wiedzác káždy z iáką trudnością tho przychodzi/ co ma być nád zwyczaj dobrze vczyniono/ [...] *GórnDworz* E7, Mm4; *RejZwierc* 160; *BielSpr* 33v; *Strum* O3.

»śnadnie (a. śnadno), sporo [komu] przychodzi(ło)« [w tym: cum inf (2)] (2:1): Lácno fie wdárli Turcy/ do moiey komory. Śnádnie im przychodziło/ bo moi zdredzieli/ Bogá y ludźi dobrych/

nizacz łobie mieli. *BielSat* G4; *BielSpr* 7; Nigdy nie rękaw z łzátą od niego [*kuśnierza*] nie zgodzi/ Przewo mu łporo futro podłzywác przychodzi. *BielRozm* 17.

β. *Należy, powinien [komu; cum inf]* (1) : Ná rozmyślenie nie przychodzi Królowi brác, iedno rozmyślnie wedle łprawiedliwóści ładzić. *SarnStat* 158.

c. *O czasie (6)* :

przychodzić k czemu (1): *Vesperare, Est vesperum fieri* – Kwieczorowi przychodzic. *Calep* [1117]a.

α. *O kolejności tematu lub fragmentu w tekście (5)* :

przychodzi do czego (1): A gdy do faceciy przychodzi/ tām nie wiele rzeczy zāniecháló/ wiele odmieniło *Górndworz* B3.

przychodzi komu (1): O łzoftey y oštátniey chorobie/ ktora krolestwá vmarza/ iuż nam mowić przychodzi *SkarKazSej* 702a.

cum inf (4): Odpráwiwłzy Státuty o perfonách pewnych, iuż o zásiędźzeniu ich iákne ma bywác przychodzi mówić o tym: Iáko łą Roki, y Nowégolátá [!] ładzenie *SarnStat* 565; záráz tu przychodzi áktikowác ordinácią generálną, Zygmuntá Augułtá w Wárłzawie vczynioną 1564. *SarnStat* 970, 716; *SkarKazSej* 702a.

5. *Przypadać, dostawać się komuś; venire Vulg, Modrz; contingere, esse alicui PolAnt; pervenire Modrz; provenire JanStat; devenire, transire Cn* (62) : (*nagł*) Iáko w Mołkwi zamkow dobywác. (–) [...] Ináčzey dziś niż pirwey/ ty rzeczy przychodzą *BielSat* M4.

przychodzić do kogo (2) *cf* *przychodzić do kogo przez co; do kogo skąd*.

przychodzić do kogo przez co (1): Potym/ iż ony Swiátości dźiwną y pewną dułznego vzdrowienia moc máią; Zás/ iż przez nie ony wielkie Páńskiey Męki łkárby do nas przychodzą. *KuczbKat* 120.

przychodzić do kogo skąd (1): Bo to ielt rzecz iáwna/ iż mnogie y wielkie pożytki do włzytkiey Rzeczypołpolitey/ y do drugich ná łtronie domá żywących/ od dworu przychodzą *ModrzBaz* 12v.

przychodzić na kogo (2): Błogoláwieniełtwo tego co miał zginąc/ przychodziło ná mię *Leop Iob* 29/13; A ták ktoż zá to ma/ żeby słáchetność ábo zacność przodkow ná potomki po krwi miała przychodzić [*derivari*]? *ModrzBaz* 42.

Zwrot: »w dział przychodzić« (1): tá [*cnota*] wdział nieprzychodzi *RejRozpr* K3v.

»[komu] do rąk przychodzić« (1): połóżywłzy to zá rzecz niewątpliwą/ że ziemiá ielt iáko mátká á fundáment/ y początek rzeczy tych/ które nam do rąk przychodzą *Oczko* 4v.

Przen (1) :

Zwrot: »[na kogo] prawem przychodzić« (1): Ano więcz to takie dworłtwo [= *drwiny*] wiele ludziom łzkodzy Bo potym y na potomki prawem iuż przychodzi *RejJóz* F.

a. *Jako własność (zwłaszcza o dobrach materialnych)* (40) : A ták więczeyci wam łtrzedz trzebá Dułfe/ niż nam łtego chlebá Ktory nam łnadz nie ták łzkodzi Bo dobrowolnie przychodzi *RejRozpr* D.

przychodzić od kogo (2): Zoná dobra łpádek dobry yełt/ ktori tem przychodzi od Bogá kthorzy nie yego boyą. *GliczKsiąż* P5v; *RejZwierc* 185.

przychodzić z czego (3): *RejKup* f6v; Nam [*lege: nań*] przychodzi z owiec wełná/ Y zagrodá iagniát pełná. *KochSob* 70. *Cf* *Fraza*.

przychodzić komu (11): *GliczKsiąż* P5v; Co Wdowie przychodzi. Wdowie po mężu ośtały to przyść ma: [...] *UstPraw* B2v; która winą nam y Sędziemu przychodzi/ á ktemu cięża odbita ma być Sędzemu wrona pod winą 14 grzywien która nam przychodzi. *UstPraw* G; *RejZwierc* 185; Od iednego świadka 4. fkoły vrzędowi przychodzi. *SarnStat* 708. Cf *Fraza*, *Zwroty*.

przychodzić na kogo (14): iż atzkołwýe przed kaźdego dofyć barzo dawano a wfakże wýetfła tzeć przychodźyła na Beniamina *HistJóz* D2; Oicze dá mi część maiętności tę którą ná mię przychodzi *MurzNT Luc* 15/12; W Powołaniu kthoby Rok y fzeć niedziel trwał/ Imienie iego ná Krolá álbo ná dziedzicznego Pána przychodzi *GroicPorz* o2v, ff4v [2 r.]; A pieniądze/ złoto/ srebro/ konie iezdne/ zbroia/ ftádo/ to wfzytko ná dzyeci przychodzi. *UstPraw* B2v, Fv; *BibRadz Num* 18/18; *KochSat* A3v; Widzę też/ że fię to wielu ludziom podoba/ áby żadne winy/ áni ná fędzięgo/ áni ná ftronę fkrążącą nieprzychodźyły *ModrzBaz* 96; *SarnStat* 313, 485, 586, 1265.

przychodzić skąd (1): Przyczyna tego: iż pieniądze Krolá Ie⁸⁰ M. ná liczbie Zupnéy/ które z Zup przychodzą/ bywają vmnieyfzáné. *SarnStat* 372.

Fraza: »pożytek [komu z czego] przychodzi« (1): Ale to záprawdę dziwna/ iż oni ktorzi zániedbawfy pożytku który ábo z zapłaty/ ábo z przyfádzienia złodzieia/ im przychodźil/ ná głowne karanie pozwolili *ModrzBaz* 78.

Zwroty: »przychodzić [komu] z ciężkością, w trudzie« [szyk zmienny] (1:1): *RejPos* 6; ále dziś chlebem żywi ludzie/ Który porządnie komu przychodzi/ nie w trudzie. *KochMarsz* 154.

»w dział [komu] przychodzić« (1): tedy po śmierci oycowey do działu oyczyzny nie mogą [córk] przyśdź, ázby piérwey wróciły po fági fwé: to wprzód równo rozdzieliwfy: dopiéro oyczyzná im w równy dział przychodzi *SarnStat* 1266.

»w moc przychodzić« (1): Było też y to zá náfzey pámięci/ że bogáte Opáctwa w moc slácheckiego ftanu przychodźyły [*in ius et potestatem nobilitatis venirent*]. *ModrzBaz* 132v.

»w ręce, do ręku przychodzić« [w tym: komu (1)] = *devenire in manus Cn* (1:1): *BielKron* 352v; Choćia Bańskich miał nie mamy/ nic o to/ Sámo do ręku przychodzi nam złoto. *KlonFlis* C2.

Szereg: »przynależć i przychodzić« (1): iż dobrá fwé dziedziczne [...] / którymbykolwiek fpořobem przynależáły y przychodźyły [*spectantibus et provenientibus JanStat* 443] / [...] przerzeczony N. [...] Szláchetnému N. [...] przedał na wieki *SarnStat* 1250.

Przen (3) :

przychodzić komu (2): Bo wfzytki dobrá iego [chrześcijanina] z nim [Jezusem] mu przychodzą *SkarKaz* 8b. Cf *Zwrot*.

Zwrot: »spadkiem przychodzić« [w tym: do kogo (1), komu (1)] = *transmissione pervenire Modrz* (2): Záprawdę cnotá lámá táka ieft/ iż áni przyrodzonym rozmnażaniem/ áni żadnym fpadkiem/ do potomkow niemoże przychodzić. *ModrzBaz* 42; *ActReg* 143.

α. *Mieć cenę; constare, stare Cn* (5) :

przychodzić do kogo za czym (1): Ale iefli nas nierufza kaźdey rzeczy tak pořpolitey iáko y wfáfney vtrátá/ która zá tákiemi pieniędzmi do nas przychodzi/ coby nas infzego miało wfęcey ruřyc *ModrzBaz* 35.

przychodzić za ile (2): przychodził cug wozników z Micraimá zá lżeść fet srebrenikow *BudBib* 3.Reg 10/29. Cf *Szereg*.

Zwrot: »przychodzić tanie« [*w tym: komu* (1), *skąd* (1)] [*szyk zmienny*] (2): Wierzę iż też z Báchulem ma náíz záchowanie/ Iż tak obfitość złotá przychodzi mu tanie. *PaprPan* Cv; *GórnRozm* L3v.

Szereg: »przychodzić i wychodzić« (1): á koń (*marg*) Y przychodził y wjchodził. (-) zá pułtoráfta. *BudBib* 3.Reg 10/29.

[*Przen*:

Zwrot: »tanie przychodzić«: KOńcáby temu nie było/ bych miał przykłády zbierać/ ku pokazaniu tego/ iáko sílá rzeczy iest drogich/ co tanie przychodzą. *SenekaGórn* 287 (*Linde*).]

b. *Jako zadanie do spełnienia, funkcja lub uprawnienie, zwłaszcza w ustalonej kolejności* (14) :

przychodzić komu (5): A gdy powód żáluie ná kogo y powie że chce dowieść ták iáko mu Sąd nákáże/ á pozwányby profto przáł/ tedy tám powodowi przychodzi dowod *UstPraw* G3v, H; Ten który gwałt vczyni, ielli nie będzie pokonan, iemu odwód przychodzi, gdy iest dobréy fławy. *SarnStat* 626, 509, 625.

przychodzić na kogo, na co (9): [*Szwajcarzy*] pifali też Papieżowi [...]/ ktory ma práwo potwyerdzác Cefarzá/ profzác go áby to przełożeńftwo ná cudzozyemce nie przychodziło *BielKron* 194v, 124v; *BialKat* 136; *BielSpr* 71v; EXEKVCIA SĄDOW KROLEWSKICH, przychodzi ná vrząd Márfałkowlki *SarnStat* 161, 513. Cf *Zwroty*.

Zwroty: »[*na kogo*] przychodzić spadkiem« [*w tym: z czego* (1)] [*szyk zmienny*] (2): poftáli do Lechá áby ich pánem raczył być/ gdyż to nań fpadkiem y z powinowáctwá przychodzi. *BielKron* 318; Kroleftwo nie przychodzi fpadkiem ná fyny/ tylko kogo po fobie Krol chce zoftáwić. *BielKron* 462.

»testamentem [*na kogo*] przychodzić« (1): O Vrzędziech/ ná ktore fynowie ábo drudzy potomkowie po rodzicách wláśnie náftępuią: ábo ktore Teftámentem ná kogo przychodzą [*qui testamento ad aliquem perveniant*]. *ModrzBaz* 46v.

6. *Wynikać na podstawie danych; provenire* *Modrz, JanStat* (10) : REfpekt ma bydz ná to/ ielliby który Dzierżawcá przed wyfzciem Roku/ któregoby miał dáwác Czwartá część vmárł/ áby nie więcéy potomkowie zmárłego dawáli/ iedno coby fłufnie przychodziło *SarnStat* 364.

a. *Z obliczeń matematycznych: zgadzać się, dawać właściwy wynik* (2) : Summa rationum quadrans dicitur, Summa ráchunków przichodzić/ etć. *Mqcz* 335b.

Szereg: »zgadzać się albo przychodzić« (1): Ratio constat, Zgadza fie/ álbo przychodzi ráchunek. *Mqcz* 347a.

b. *Z należnych opłat* (6) :

przychodzić od czego (1): STátut *anni* 1568. wykłádáią, że od káždého wozu síaná trzy grzywny winy przychodzi kto gwałtem bierze. *SarnStat* 1277.

przychodzić z czego (5): ták iż gdzie iest iedná grzywná czynífzu ná rok/ ábo miáfto czynífzu przychodzą zrolej dwánaście korcy żytá/ áby to fzacowano ná dziefięć grzywien náfzych. *ModrzBaz* 120v; tákże y té [*pieniądze*]/ które z Contribuciiéy [...] przychodzić będą/ [...] máią ci to pánowie Podfkárbiowie z Prowizory [...] odbierać *SarnStat* 442, 416, 593. Cf *przychodzić komu z czego*.

przychodzić komu z czego (1): ále wiedz iáki iemu [*panu ziem*] furlon/ to iest cło/ s tego [*przejazdu*] przychodzi: Iefli íwym nakładem bez kfiążęcey obrony poiedzielz/ czwartą część towarów musifz dác kiedy przyedzielz. *BielKron* 449.

c. *Z rozumowania logicznego; bezpodmiotowo* [*skąd*] (1) :

Ze zdaniem podmiotowym (1): A przeto ácz w mátych rzeczach/ wífakoż nyemnyey niżli w wyelkich władzy myefce ma być dano. Stądze przychodzi/ iż/ by też papyez nyefpráwyedliwe wyroki czynif/ mamy fye ich bać. *KromRozm I* 13v.

7. *Znajdować się gdzieś; pervenire Vulg, PolAnt; pertingere PolAnt* (17) :

a. *O usytuowaniu w terenie lub na nieboskłonie: mieć jakieś położenie (geograficzne)* (15) :

przychodzić komu (1): Poftáwili [żołnierze] co przednieyfzy lud ná práwey ftronie íwoiey/ który przychodzi nieprzyacielowi po lewey ftronie *BielSpr* 21v.

przychodzić ku czemu (4): Y bylá gránicá ich Hálkáth/ Cháli/ Bethen/ y Axáf. Elmelech/ Amáád/ y Melfál/ y przychodzi áż do Kármelu ku Morzu/ y do Sihor y Lábánáth. *BibRadz Ios* 19/26; *BielKron* 292v; *KochPhaen* 18. *Cf* *przychodzić ku czemu od czego*.

przychodzić ku czemu od czego (1): A niektore [wyspy] oliadłe ludźmi co dyabły chwałá/ drudzy theż Chama wielkiego Tátárskiego/ abowiem tham ku puńocy iuż Scithya przychodzi od morza wielkiego Eoo/ po Grecku wíchod Słońcá. *BielKron* 269.

przychodzić na kogo (2): ten [trzeci hetman] ma bronić ze wízech ftron woýfka głównego/ zwłáfczá polewey ftronie/ bo tá przychodzi ná mocny lud nieprzyacielfki *BielSpr* 18v, 24.

przychodzić dokąd (8): *Leop Ios* 19/22; *BibRadz Ios* 19/11, 26; Ma [ocean] przezwifká rozmáite/ ábowiem do kthorego kráiu przychodzi/ według onego kráiu gi zowá *BielKron* 461, 282v, 461; *BudBib Ios* 13/5; A do morzá przychodząc/ drze íyę [Wisła] ná trzy części *KochProp* 11.

Zwrot: »przychodzić k sobie blisko« (1): miedzy wolgá á Donem/ íá polá wielkie/ przychodzą k íobie blifko ty dwie rzece ná iednym mieyfcu fiedm mil/ á ná drugich bárzo daleko. *BielKron* 432.

b. *O ułożeniu linii geometrycznych* (2) :

przychodzić do czego (1): Okrągła Linea iest/ która wkoło idąc/ przychodzi do tegóz Punktu/ od którego íye poczęlá. *GrzepGeom* C2.

przychodzić na co (1): A kiedy Linea profta ná proftá przychodząc/ nie równé kąty czyni/ tedy ieden będzie kónieczáty/ á drugi będzie tępy. *GrzepGeom* C3v.

8. [Być podobnym [ku czemu]: Ormiańskiey Mfzey Ceremonię bárzo ku názym przychodzą *HerbOdpow* Zz8.]

9. *Przechodzić, iść którędy* [przez co (= którędy)] (1) : Y sftáło íię potym gdy przychodził [Jezus] w ízábáty przez zboża [ambulet per sata]/ á vczniowie iego poczęli íść w drogę y rwác kłofy. *WujNT* Mar 2/23.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (2) : Existo, Yestem obliczny/ też powftáyę/ przichodzę. *Mqcz* 396d; *Calep* 555b.

Synonimy: **1.** przybywać; **a.a.** przybliżyć się; zbliżyć się; **2.** objawiać się, pojawiać się; **d.a.** rodzić się; **3.** osiągać, zdobywać, zyskiwać; **b.** oczekiwać; **c.** powracać; **d.** poddawać się; **f.** dostawać się, wpadać; **g.a.** otrzymywać, zdobywać; **h.** osiągać; **4.** nastawać, następować, okazować się, pojawiać się, przypadać,

występować; **B.b.β.** należy, powinien, trzeba; **5.** dostawać się, przypadać; **6.** przypadać, wypadać; **7.** znajdować się.

Formacje współrdzenne cf CHODZIĆ.

Cf PRZYCHODZĄCY, PRZYCHODZENIE

ALKa